

KURIER Popularny

Organ Wojewódzkiego Komitetu

PPS

Rok II

Łódź, czwartek 19 września 1946 r.

Nr 258 (328)

NOWE WYSTĄPIENIE amerykańskiego ministra handlu Wallace'a Kłopotliwe pytania w liście otwartym do prezydenta Trumana

NOWY JORK (PAP). Minister handlu Wallace opublikował w dniu dzisiejszym list otwarty do Prezydenta Trumana, wręczony Prezydentowi dnia 23 lipca rb.

List ten został ogłoszony przez ministerstwo handlu mimo braku zgody Prezydenta Trumana na opublikowanie go. Zdaniem waszyngtońskich kół politycznych, spowoduje to kryzys rządowy. Oczekuje się dymisji Wallace'a. W środę, dnia 18 bm. w godzinach popołudniowych ma się odbyć w tej sprawie konferencja między ministrem Wallace a Prezydentem Trumanem.

NOWY JORK (PAP). W Stanach Zjednoczonych — pisze Wallace w swym liście — walczy się ostatnio o jedność wewnętrzną. Lecz jedność taka, okupiona konfliktami na terenie zagranicznym, okazała się nie tylko niezdrowa, lecz wręcz katastrofalna. Są podstawy do żywienia obaw, że w poważnym wysiłku, zmierzającym do osiągnięcia „wupartyjnej jedności”, toruje się drogę izolacjonizmowi, który przybrał maskę realizmu w sprawach umiędzynarodowienia względnie rozbrojenia Dunaju i Dardaneli. Wallace nie dziwi się, że przedstawiciele Związku Radzieckiego nie godzą się na to. „Bylibyśmy przerażeni i oburzeni, gdyby podobna kontrproponycja radziecka zawierała projekt umiędzynarodowienia i defortyfikowania Kanału Sueskiego i Pa-

namskiego. Dla Rosjan Dunaj i Dardanele przedstawiają takie same znaczenie, jak dla Stanów Zjednoczonych Kanał Panamski”.

Wallace następnie skrytykował ostry militarystów i „rodzimych realistów”, którzy mają obecnie tak wielki wpływ na politykę zagraniczną Stanów Zjednoczonych. „Jak

przedstawia się w oczach świata działalność Ameryki od dnia zwycięstwa, skoro przeznaczona się 13 miliardów dolarów na rzecz ministerstwa wojny i marynarki, na doświadczenia z bombą atomową na Bikini, na dalszą produkcję bomb atomowych, na plan dobrojenia Ameryki Łacinskiej i na bazy lotnicze? Polityka ta-

ka sprawia, że świat jest przekonany, iż hold, jaki Ameryka składa pokojowi na konferencji w Paryżu jest głośny”.

Związek Radziecki — pisał Wallace — ma podstawę do tego, aby nie żywić zaufania do Stanów Zjednoczonych, skoro Wielka Brytania otrzymała pożyczkę, podczas gdy starania Rosjan pozostały chwilowo bez rezultatu. W Rosji uważa się to za dowód wzmocnienia bloku antyradzieckiego. „Musimy wiedzieć — pisze Wallace — co Związek Radziecki uważa za podstawę swego bezpieczeństwa, a następnie dopiero będziemy mogli bućować nowy porządek światowy na zasadzie pokojowej współpracy. Powinniśmy być przygotowani nawet na udzielenie Rosji słusznej gwarancji bezpieczeństwa. W związku z planami, dotyczącymi kontroli energii atomowej, nie powinniśmy

poruszać sprawy weta. Należy rozpoznać rokowania w sprawie traktatu, który by definitywnie ustalił zasadę międzynarodowej kontroli nad energią atomową”. Wallace następnie oświadcza, że należało udzielić pożyczki Związkowi Radzieckiemu jednocześnie z pożyczką dla Wielkiej Brytanii na podobnych warunkach. Wówczas byłoby dla całego świata jasne, że Stany Zjednoczone nie zamierzają wykorzystać swych zasobów gospodarczych dla celów politycznych.

Wallace przypomina, że z początkiem bież. roku domagał się wysłania misji amerykańskiej do Moskwy, celem ustalenia zasad współpracy radziecko-amerykańskiej w dziedzinie przemysłowej i gospodarczej. „We współczesnym świecie, w którym istnieje już broń atomowa — pisze dalej Wallace — nie można sobie zapewnić bezpieczeństwa środkami wojskowymi. Rzeczoznawca wojskowy, który zeznał przed senacką komisją oświadczył, że możemy jedynie sobie zapewnić bezpieczeństwo przed groźbą inwazji, lecz jesteśmy bezsilni wobec groźby zniszczenia wszystkich naszych miast — być może 40-milionowej ludności mieszkającej przez broń atomową. Dla uniknięcia tych niebezpieczeństw należało przystąpić do realizowania postępowego programu polityki zagranicznej i w ten sposób służyć interesom znacznej większości narodu”.

Wallace, kończąc swój list, podkreśla, że przedstawiony przez niego program polityki zagranicznej stanowi gwarancję pokoju i równocześnie zwiększy wpływy partii demokratycznych w Stanach Zjednoczonych.

Ożywione konferencje Prezydenta Trumana w Białym Domu

NOWY JORK (PAP). W związku z opublikowaniem listu Wallace'a do Prezydenta Trumana odbyły się w Białym Domu liczne konferencje. W godzinach przedpołudniowych Prezydent Truman odbył konferen-

cję z Claytonem i Russelem z departamentu stanu. Nadto odbył Prezydent Truman rozmowę z Bernardem Baruchem, przewodniczącym delegacji amerykańskiej w komisji atomowej ONZ.

Cień Monachium pokutuje

Konflikt na Bałkanach musi być w porę udaremniony

NOWY JORK (PAP). We wtorek zebrała się Rada Bezpieczeństwa ONZ pod przewodnictwem delegata radzieckiego Gromyko. Głos zabrał delegat Polski, ambasador

Lange. Stwierdził on, że jakkolwiek Polacy oceniają pomoc, jaką okazały wojska brytyjskie narodowi greckiemu w walce przeciwko hitlerowcom, to jednak w danym wypadku istnieją dla Rady dostateczne powody do podjęcia akcji. Sytuacja w Grecji sprzyja rozwojowi faszyzmu. Jednostronne poparcie, udzielane przez Brytyjczyków greckim elementom monarchistycznym, może się stać niebezpieczne dla pokoju świątowego. Należy przedsięwziąć niezwłocznie odpowiednie kroki, by zapobiec konfliktowi na Bałkanach.

Ambasador Lange oświadczył, że odnosi się wrażenie, jakoby cień Monachium jeszcze pokutował, czego dowodem były bodaj ostatnie sugestie w sprawie rewizji granic zachodnich Polski. Delegat Polski wywa Radę do poparcia wniosku Ukrainy w duchu San Francisco i jedności między narodami.

Następnie delegat ukraiński Manuilski oskarżał Wielką Brytanię o ingerencję w sprawy greckie oraz mówił o terrorze greckich elemen-

tów monarchistycznych. Polemizując z tymi oskarżeniami, delegat grecki Dendramis wzywał do okazania zrozumienia dla cierpień swego kraju. Na tym posiedzeniu Rady odroczone do środy.

Strzały na granicy Grecy prowokują Albanie

MOSKWA (PAP). Agencja Tass podaje z Tirany, powołując się na dziennik „Baszkimi” wiadomości o dalszych prowokacjach greckich na granicy albańskiej. 15 września między słupami granicznymi 24 i 25 w pobliżu wsi Radat 5-ciu żołnierzy greckich w kobiecym przebraniu przedostało się na terytorium albańskie i z okrzykiem „król powrócił” rozpoczęło strzelanie. Żołnierze albańscy odpowiedzieli strzałami i zmusili Greków do wycofania się z te-

rytorium albańskiego. Wówczas greckie placówki pograniczne rozpoczęły ostrzeliwanie terytorium Albanii z karabinów maszynowych, automatów i zwykłych karabinów. Wywołało to strzały ze strony albańskiej. Strzelanina trwała przeszło godzinę. 16-go września powtórzyło się ostrzeliwanie terytorium albańskiego z greckiego punktu pogranicznego Panaja. Strzelanina trwała około 5-ciu godzin.

„Jeden z samolotów zaginął” Lotnictwo amerykańskie w akcji

PARYŻ (PAP). Agencja „France Presse” donosi, że belgijski samolot pasażerski typu „Skymaster”, należący do towarzystwa lotniczego Sabona, który wystartował w nocy z wtorku na środę z jednego z lotnisk w Irlandii, zaginął w drodze do Ameryki. Na pokładzie samolotu znajdowało się 37 pasażerów oraz 7 członków załogi. Samolot miał w zbiornikach paliwa na 18 godzin lotu. Przypuszczalnie samolot z powodu złych warunków atmosferycznych skierował się w stronę Labradoru, gdzie lądował przymusowo. 18 samolotów amerykańskich i kanadyjskich wystartowało na po-

szukiwanie zaginionego aparatu belgijskiego.

Zakaz wyjazdu dla Jugosłowian do USA

BELGRAD (PAP). Radio belgradzkie ogłosiło wiadomość, że ambasada amerykańska w Belgradzie odmówiła udzielenia wcz. członkom delegacji jugosłowiańskiej na kongres Słowenów, mieszkających w Stanach Zjednoczonych. Kongres został zawiadomiony telegraficznie o tej odmowie, który uważa się za „akt wrogi, skierowany nie tylko przeciwko Jugostawii, lecz również przeciwko demokratycznym i miłującym pokój narodom świata”.

O dostęp do morza Memorandum abisyńskie w Paryżu

PARYŻ (PAP). Delegacja Abisynii na konferencję pokojową złożyła memorandum w sekretariacie konferencji, w którym domaga się zwrotu Erytrei. Memorandum stwierdza, że pod względem historycznym i gospodarczym, jak również pod względem etnograficznym Erytrea jest ściśle związana z Abisynią. Po-

za tym bez tej prowincji Abisynia pozbawiona jest dostępu do morza. W ciągu ostatnich 50-ciu lat Włosi dwukrotnie napadli na Abisynię z baz położonych na wybrzeżu Erytrei. Memorandum zaznacza, że po przyłączeniu do Abisynii ludność Erytrei otrzyma szeroką autonomię.

Pod przewodnictwem Polski obraduje Komisja Wojskowa w Paryżu

PARYŻ (PAP). Pod przewodnictwem delegata Polski gen. Mossora odbyło się w środę posiedzenie

komisji wojskowej. Jak wiadomo w poniedziałek komisja postanowiła, że delegaci Albanii będą obecni na naradach komisji wojskowej, gdy będzie dyskutowana sprawa włoskich zbrojeń. Gdy rozpoczęło się posiedzenie obecni byli na nim dwaj przedstawiciele Albanii. Delegat brytyjski zaprotestował przeciwko obecności delegatów Albanii na całym posiedzeniu. Przedstawiciel Związku Radzieckiego gen. Sławin nalegał na to, że obecność przedstawicieli Albanii jest konieczna i podkreślił, iż obecni oni byli na posiedzeniu plenarnym. Przewodniczący gen. Mossor oświadczył, że nie widzi przeszkód w tym, by delegaci albańscy byli obecni na posiedzeniu w czasie całej dyskusji. Wobec tego postanowienia delegat brytyjski wycofał swój wniosek.

KOMUNIKAT.

Dnia 20 września r. b. o godz. 16-ej w lokalu Dzielnic „Śródmieście - Lewa”, ul. Narutowicza 28 odbędzie się **ZEBRANIE** aktywno ekonomicznego Polskiej Partii Socjalistycznej.

Na zebranie wzywa się wszystkich PPS-owców: dyrektorów, kierowników, personalistów, inżynierów, techników i członków Rad Zakładowych całego przemysłu (włókienniczego, papierniczego, skórzanego, metalowego, budowlanego, chemicznego i innych).

WOJEWÓDZKI KOMITET
WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Pomoc we własnym zakresie zaleca państwu europejskim podkomisja ONZ dla odbudowy zniszczonych krajów

LONDYN (PAP). Sprawozdanie podkomisji Narodów Zjednoczonych dla odbudowy gospodarczej zdevastowanych terenów proponuje utworzenie komisji gospodarczej dla Europy. Sprawozdanie to zostanie przedstawione radzie gospodarczo-społecznej na najbliższej sesji w Nowym Jorku. Sprawozdanie ma charakter przedwstępny.

ZSRR i Ukraina zastrzegają sobie prawo zajęcia stanowiska w sprawie całości sprawozdania.

Co się tyczy sytuacji żywnościowej w Europie, komisja wyraziła przekonanie, że ponieważ transport i ułatwienia wzajemnego handlu zostały przywrócone, to państwa europejskie, które posiadają nadwyżkę zboża, cukru i innych artykułów żywnościowych, będą mogły pomóc krajom, posiadającym deficyt żywnościowy. Podkomisja wysunęła również wniosek wyrównania braku rąk roboczych przez użycie nadwyżki robotników w innych państwach.

Podkomisja zaleca, aby w z-

nie możliwie najkrótszym uruchomiono bank międzynarodowy, oraz podkreśliła, że wielu państwom potrzebne są zarówno pożyczki zagraniczne, jak i nagła pomoc. Zaznaczono również, że przed końcem tego roku należy utworzyć organizację,

która zajmie się kontynuowaniem prac UNRRA. Sprawozdanie stwierdza, że Europa posunęła się na przód w dziedzinie odbudowy, choć w dalszym ciągu istnieją braki, które powinny być usunięte dzięki współpracy międzynarodowej.

Węgry odmawiają przyjęcia 200 tys. przesiedleńców ze Słowacji

PARYŻ (PAP). Na komisji, rozpatrującej propozycję 4 wielkich mocarstw na temat wolnego terytorium Triestu, delegat Jugosławii Leontio nazwał ten plan dla Wolnego Terytorium Triestu wielką niesprawiedliwością dla Jugosławii. Poparł go delegat Białorusi Kisielew, żądając, by Triest został przyłączony do Jugosławii, albo też, aby „Wolne Terytorium“ Triestu ograniczone zostało do samego Triestu i jego przedmieść.

Bułgarska komisja polityczno-

terytorialna zakończyła już prawie całkowicie prace z wyjątkiem zagadnienia granicy między Bułgarią a Grecją. Delegat Węgier Szegedy Naszak zwrócił się do komisji politycznej i terytorialnej dla Węgier z wnioskiem o odrzucenie żądania Czechosłowacji; co do zezwolenia na przesiedlenie 200 tys. Węgrów ze Słowacji do Węgier. Delegat Wielkiej Brytanii oświadczył w tej sprawie, że Węgry przy obecnym ograniczeniu swoich możliwości wytwórczych stanęłyby w obliczu katastrofy gospodarczej, gdyby kwestia przesiedlenia 200 tysięcy Węgrów ze Słowacji do Węgier doszła do skutku.

Komisja wojskowa debatowała nad klauzulami rozbrojeniowymi włoskiego traktatu pokojowego. Komisja przedłożyła na posiedzeniu plenarnym konferencji pokojowej wniosek, iż z nieznanymi zmianami klauzule rozbrojeniowe włoskiego traktatu pokojowego ustalone przez 4 ministrów spraw zagranicznych, powinny być uchwalone przez konferencję.

Komisja polityczna i terytorialna dla Włoch zaaprobowała postano-

Wielkie fortuny hitlerowskich zbrodniarzy wojennych

NORYMBERGA (PAP). Wydział finansowy zarządu wojskowego w Bawarii podał do wiadomości, że „dygnitarze“ hitlerowscy, oczekujący wyroku w Norymberdze, posiadają na kontach bankowych wcale pokaźne sumy, zdeponowane jeszcze w czasie wojny. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, wszystkie konta b. funkcjonariuszy hitlerowskich

i ich rodzin są zamrożone. Oskarżenia ni mają jednak prawo podejmować po 300 marek miesięcznie. Były protektor Czech i Moraw, Wilhelm Frick, jego żona i 2 dzieci posiadają największe konto, mianowicie 1.230.211 marek. Juliusz Streicher posiada na swym rachunku 1.007.748 marek. Zastępca Hitlera Marcin Borman ma trzecie co do wielkości konto, na którym figuruje suma 317 tys. marek. Urzędnicy departamentu finansowego zaznaczyli, że sumy, zdeponowane w Bawarii, nie stanowią całego majątku oskarżonych. Dotychczas nie udało się ustalić dokładnie majątku Hitlera, ponieważ zwykle deponował on pieniądze na konto jakiejś organizacji dobroczynnej, żeby ukryć wysokość swych olbrzymich dochodów przed ludnością. Wielu innych przywódców hitlerowskich poszło za jego przykładem.

wienia traktatu, przewidujące, że Włochy zrzekają się wszelkich roszczeń wobec sojuszników oraz ponoszą całkowitą odpowiedzialność finansową za emisję banknotów puszczonych w obieg we Włoszech przez sojusznicze władze okupacyjne.

Przed opublikowaniem

noty brytyjskiej do Związku Radzieckiego

LONDYN (SAP). Źródła dobrze poinformowane twierdzą, że min. Bevin zgodzi się na otwarcie wielkiej debaty o polityce zagranicznej zaraz po otwarciu parlamentu w październiku. W związku z sesją

po dyskusji w izbie ma być podobno opublikowana nota angielska, wystosowana do Związku Radzieckiego w sprawie Ciesnin Czarnomorskich.

Poparcia dla Polski domagają się wybitne osobistości w USA

NOWY JORK (PAP). Sto czterdzieści wybitnych osobistości amerykańskich skierowało do Prezydenta Trumana memoriał w sprawie konieczności zacieśnienia przyjaźni polsko-amerykańskiej. W memoriale wysunięto postulat okazania Polsce pomocy moralnej i gospodarczej celem przyspieszenia odbudowy kraju. Podkreślono, że niektóre wpływowo grupy w Stanach Zjednoczonych okazują pomoc nielegalnemu ruchowi faszystowskiemu w Polsce, który jest odpowiedzialny za pogromy kieleckie i inne zbrodnie. Autorzy memoriału domagają się, aby rząd Stanów Zjednoczonych udzielił swego pełnego poparcia narodowi polskiemu, zmierzającemu do odbudowy

swego życia gospodarczego i kulturalnego.

Koncentracja wojsk Andersa w Wielkiej Brytanii

LONDYN (PAP). — Rzecznik ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył: że rząd brytyjski zamierza sprowadzić do Anglii wszystkie oddziały polskie, rozlokowane we Włoszech i w Azji. Zaprzeczył on równocześnie pogłoskom, jakoby oddziały polskie miały być skoncentrowane w Transjordanii.

Oficerowie brytyjscy aresztowani przez władze wojskowe we Włoszech

RZYM (PAP). — Jak donoszą ze źródeł brytyjskich, aresztowano 3 brytyjskich oficerów pod zarzutem nielegalnego dysponowania zabranym materiałem nieprzyjacielskim. Nie udowodniono im jeszcze winy, jednakże zostali oni skierowani do ścisłego aresztu w Neapolu. Pewna ilość b. oficerów brytyjskich, obecnie zdemobilizowa-

nych i mieszkających w Anglii, może być badana w związku z tą sprawą. Śledztwo, trwające od 4 miesięcy, było przeprowadzone w Rzymie, Mediolanie i Balzano przez agentów specjalnego brytyjskiego biura wywiadowczego, którzy zajmowali się również ściganiem nielegalnego handlu złotem i drogiemi kamieniami.

SPISEK W IRANIE

Agenci brytyjscy inicjatorami sprzysiężenia przeciwko rządowi w Teheranie

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Teheranu, że minister pracy i propagandy Muzaffar Firuz na konferencji prasowej podał szczegóły wykrytego spisku przeciw-rządowego w Ispahanie, przygotowanego przez niektórych przywódców szczepliów bachtiaryjskich. Powstanie tych szczepliów miało wybuchnąć przeciwko rządowi w Teheranie. Abdol Gaseem Chan przedstawił rządowi dokumenty dotyczące rokowań przywódców szczepliów bachtiaryjskich z obcymi agentami.

W związku z wykryciem spisku aresztowano szereg przywó-

dców bachtiaryjskich, którzy pozostawali w kontakcie z agentami brytyjskimi. Spiskowcy mieli opanować Ispahan, przeciągając na swoją stronę dywizję ispańską i po zajęciu miasta rozprawić się z przywódcami partii ludowej. Następnie mieli oni zamiar zawładnąć Kermaniem i Chusistanem.

Dzienniki irańskie ostro występują przeciwko planom odepchania od Iranu prowincji Chusistanu, Kermanu i Ispahanu. Domagają się one opublikowania dokumentów i zdemaskowania tajnej działalności cudzoziemców zamieszanych w spi-

sek, a także odwołania tych ostatnich przez ich rządy. Dzienniki „Rahbar“ i „Ettelaat“ domagają się publicznej rozprawy sądowej nad spiskowcami.

Neofaszyści we Włoszech dążą do wywołania chaosu w kraju

Ustąpienie dotychczasowego ministra skarbu

RZYM (PAP). — Przywódca włoskiej partii komunistycznej Togliatti wygłosił w Wenecji przemówienie, w którym podkreślił, że niedość polityka rządu musi doprowadzić do globalnego kryzysu. Niezadowolenie narodu jest uzasadnione, ponieważ rząd nie przystąpił jeszcze do odbudowy życia ekonomicznego i politycznego kraju. Rząd nie wyeliminował jeszcze elementów monarchistycznych i faszystowskich z administracji państwowej.

Elementy te, wraz ze spekulantami sabotują odbudowę kraju i montują organizację neofaszystowską. Celem ich jest doprowadzenie do chaosu we Włoszech, aby w ten sposób skompromitować demokrację i ułatwić powrót faszyzmu. Przechodząc do spraw polityki zagranicznej, Togliatti oświadczył, że problem Triestu powinien być rozwiązany bezpośrednio między

Włochami a Jugosławią. Czynnikiem faszystowskim we Włoszech i poza Włochami należy na sianiu zamętu i dlatego utrudniają one rozwiązanie sprawy Triestu.

RZYM (PAP). — Prezydent republiki włoskiej Enrico Nicola przyjął dymisję ministra skarbu Epicarmo Corbino (nie-

zależny) i mianował na jego miejsce członka partii chrześcijańsko - demokratycznej Giovanni Bertona, który zajmował to stanowisko w rządzie Giolitti go przed dojściem do władzy Mussoliniego. Przed dwoma tygodniami prof. Corbino złożył na ręce premiera rezygnację, która obecnie została przyjęta.

Niespodziewany powrót króla Faruka do Aleksandrii

KAIR (SAP). Król Faruk przybył niespodziewanie do Aleksandrii. Delegacja egipska i angielska zbierają się w celu podjęcia rokowań.

Przyjazd króla i rozpoczęcie na nowo rokowań w sprawie traktatu komentowane jest, że traktat sojuszu anglo-egipskiego zostanie wkrótce podpisany.

Nowy dyrektor Międzynarodowej Organizacji Pracy

MONTREAL (SAP). Edward J. Phelan, pełniący obowiązki dyrektora Międzynarodowej Organizacji Pracy (I. L. O.), został mianowany dyrektorem tejże organizacji. Phelan pełnił obowiązki dyrekto-

ra od 1941 roku, t. j. od chwili objęcia stanowiska ambasadora Stanów Zjednoczonych A. P. w Wielkiej Brytanii przez Johna G. Winanta, poprzedniego dyrektora Międzynarodowej Organizacji Pracy.

„Ostra wymiana zdań nie grozi katastrofą“ mówi Trygve Lie do dziennikarzy

NOWY JORK (PAP). Przemawiając we wtorek na śniadaniu, wydanym na cześć przybyłych do Nowego Jorku 27 dziennikarzy skandynawskich, sekretarz generalny ONZ Trygve Lie oświadczył: „Zostałem zapytany, jaką rolę według mnie powinny odegrać małe i średnie narody w obrębie ONZ. Według mego zdania, nie ma wielu spraw, obchodzących wyłącznie małe państwa. Ogólnie biorąc, ich zasadnicze interesy odpowiadają interesom innych krajów. Nie

się nie zyska, jeżeli małe narody będą się starały stworzyć oddzielną grupę, lub zorganizować się w pewien rodzaj związku zawodowego małych narodów. Raczej może im to w rządzić krzywycę“. Mówiąc o bieżących nieporozumieniach między wielkimi mocarstwami, Trygve Lie oświadczył: „Nie sądzę, aby na świecie mógł zagrazać nieład i aby groziła mu katastrofa z powodu ostrej wymiany zdań“.

Rozgrywka trwa...

Dwie kolejne mowy, wygłoszone przez dwóch amerykańskich polityków — Byrnese i Wallace — mają nie tylko międzynarodowe, ale również i wewnętrzne — krajowe dla USA znaczenie.

Długoletnie rządy Roosevelta z jego „New Deal'em“, kierowanym przez najbliższych współpracowników prezydenta t. zw. trust mózgow — zepchnęły na obronę politykę reakcyjną kapitału finansowego. Wielkie koncerny i trusty cofały się przed falą postępu. I choć postęp ten był ani szybki, ani też zupełny — w każdej dziedzinie niemal życia amerykańskiego dawał się odczuć, dawał się odczuć i w polityce zagranicznej, która zawsze z wewnętrzną w ścisłej znajduje się więzi.

Ale kapitalizm, któremu nie podjęto korzeni, a jedynie zmuszono do ustępstw na rzecz państwa i społeczeństwa — nie stracił nie ze swej prężności, która nie utuliła się nawet, lecz zawsze gotowa do wyładowania — bezwzględnie walczyła o każdą zagrożoną pozycję.

Okres wojenny — z jego prymusową ogólną polityką planowania, zewnętrznie rzecz biorąc — stanowił jeszcze jedno ograniczenie swobody działania prywatnego kapitału, który musiał się podporządkować interesom nadrzędnym państwa. Ale okres ten również zmusił rząd Stanów Zjednoczonych do ścisłej współpracy z prywatnymi przedsiębiorcami, od których produkcji zależne były losy wojny, zmusił — mimo podatków od zubożenia wojennego — do współdziałania w tym bogaceniu się. Kapitał finansowy umocnił się, nabrał apetytu — zatroszczył się o zagraniczne rynki zbytu i surowców, postanowił złamać opory robotnicze, hamujące jego zyski.

Trudno przewidzieć, jakby rozwinęła się sytuacja, gdyby prezydent Roosevelt żył. Po jego śmierci jednak — przemysłowcy i finansjerzy przypuścili zwycięski szturm na prezydenta z przypadku — Trumana i na obrosła w pierze — na skutek wojny — klikę militarystyczną, wzięli ją w pacht.

Z rządu odpadali jeden po drugim współpracownicy Roosevelta. Pozostał sam tylko Wallace. Do rządu weszli ciągle nowi przedstawiciele prawicy partii demokratycznej, reprezentującej interesy — nie mas amerykańskich, lecz karteli i trustów.

W wewnętrznej polityce USA — te zmiany personelu wywołały cofnięcie się z drogi postępu, nawrót do starych, przedrooseveltowskich metod łamania karłów robotniczych. Trumanowska ustawa antystrajkowa, ograniczenie, a w praktyce — całkowite zniesienie kontroli cen — było tego najlepszym wyrazem. Równocześnie z reakcyjną polityką wewnętrzną — rozpętała się reakcyjna polityka zagraniczna — pod hasłem „wieku amerykańskiego“, pod hasłem opanowania świata przez mocarzy „bussinesu“.

Nowa, antyrooseveltowska polityka zagraniczna, w oparciu o różnuchwalony powodzeniem wojennymi militarystami — daży w pierwszym etapie do usadowienia się tam wszędzie na kuli ziemskiej, gdzie znajdują się polityczno-gospodarcze punkty newralgiczne. Ta polityka,

ponad głowami Anglii, siedzącej głęboko w kieszeni amerykańskiej — popiera, akceptuje angielskie metody „balance of power“ — równowagi sił, popiera kierunkową linię angielskiej walki o władzę: dziel i panuj.

Mowa Byrnese dowiodła tego bezsprzecznie. Dowiodła zdecydowanego opanowania resortu spraw zagranicznych USA przez elementy wsteczne: kapitalistyczne i militarystyczne.

Byrnese jednym przemówieniem przekreślił rooseveltowską przeszłość, przekreślił sens wojny, przelanej krwi również i amerykańskich żołnierzy. Niemcy, a raczej idea wsteczności, którą reprezentowali —

znalazła w mowie Byrnese furtkę, przez którą na świat znowu wychynąć będzie mogła.

Ale Byrnese to jeszcze nie Ameryka, ani Amerykanie. Tak jak antystrajkowe ustawy Trumana — nie zahamowały fali strajków, tak słowa ministra spraw zagranicznych USA — nie zamknęły ust elementom demokratycznym z rooseveltowskiej szkoły.

Byrneseowi odpowiedział Wallace. Odpowiedział tak, jak na to zasłużył. Przypomniał, że idee postępu w Stanach Zjednoczonych nie zginęły.

I z tą chwilą rozpoczęła się jawna rozgrywka. Truman za-

akceptował mowę Wallace, potem wyparł się jej. Prawica na akceptację odpowiedziała niechęcią, lewica zraziła się jej odwołaniem. Truman znalazł się w próżni. A ponad nim trwać będzie dalsza, już przedwyborcza rozgrywka.

W tej rozgrywce Byrnese rzucił pierwszy atut. Jego zastępca William Clayton zapowiedział cenzurowanie przemówień w sprawie polityki zagranicznej, które mają być wygłoszone przez odpowiedzialnych amerykańskich urzędników.

Rozgrywka trwa. Od jej wyniku zależy wiele.

R. LESSEL.

W oczekiwaniu króla

Prawa wojenne w Grecji Przed „akcją oczyszczania“ kraju

ATENY (SAP). Grecka rada ministrów zdecydowała zaprowadzenie prawa wojennego na całym terytorium Grecji.

Poza tym rząd grecki postanowił przeprowadzić wojskową akcję „oczyszczającą“ w kraju. Generalowie drugiego i trzeciego korpusu mają udać się do swoich jednostek, zaopatrzeni w specjalne instrukcje. Wszystkie te śpieszne zarządzenia uzależnione są od zgody premiera Tsaldarisa.

Wyjście spod prawa partii komunistycznej zostało uznane narazie za niewskazane i nie zostało uchwalone.

Tsaldaris jest oczekiwany w Atenach w czwartek wieczór.

Partia komunistyczna protestuje przeciw rewizji przeprowadzonej w biurach komórki komunistycznej w Atenach w poniedziałek wieczór i przeciw aresztowaniom 6 osób w związku z rewizją.

Proces Zachariadosa, przywódcy greckiej partii komunistycznej, roz-

pocznie się 23 września w Salonikach. Zachariades jest oskarżony o podżeganie do buntu i pochwalanie zbrodni.

Dziś we wtorek rozpoczął się proces dwu gazet komunistycznej „Eleuther Ellada“ i demokratycznej „Eteleutheria“, związanej z ruchem oporu, 7 członków komórki komunistycznej w Tripolisie i Pello, ponieważ zostało deportowanych. Równocześnie naznaczono cenę na głowy 16 dowódców oddziałów partyzanckich.

Po kilkakrotnym przesłuchaniu wrócił delegacja rumuńska do domu

PARYŻ, (SAP). — Georges Tatarescu, rumuński minister spraw zagranicznych wraz z częścią delegacji rumuńskiej na Konferencję Paryską — opuścili w poniedziałek Paryż pociągiem o godz. 21 min. 15. Do Bukaresztu delegacja przybędzie w piątek.

Delegacja rumuńska bawiła w Paryżu od 11 sierpnia. Na konferencji została wysłuchana pięć razy: raz na komisji plenar-

nej, a cztery razy w komisji terytorialno-politycznej.

Przypuszczalnie delegat Rumunii zostanie jeszcze raz wysłuchany w Paryżu w ciągu najbliższych tygodni. W tym celu pozostał w Paryżu minister sprawiedliwości Patrascu.

Niemcy uprawiają sabotaż

PRAGA (PAP). Jak donosi prasa czeska, Niemcy przeznaczeni do wysiedlenia z Czechosłowacji uprawiają sabotaż nie tylko na różnych odcinkach życia przemysłowego, ale również i w rolnictwie. Nowi osadnicy czescy na pograniczu czesko-niemieckim stwierdzają, że wiele pól ziemniaczanych nie zostało w ogóle uprawianych, a rzadkie obsiewy zbóż wskazują wyraźnie, że są one dziełem niemieckich sabotażystów.

Odprawa w CKW PPS

W gmachu CKW PPS odbyła się odprawa przewodniczących i sekretarzy Wojewódzkich Komitetów PPS. W obradach wziął udział przewodniczący Rady Naczelnej PPS, tow. Stanisław Szwalbe, przewodniczący CKW PPS, tow. premier Osóbka-Morawski, generalny sekretarz CKW PPS tow. poseł Józef Cyraniewicz i dwaj sekretarze CKW, tow. Włodzimierz Ręczek i

tow. dr. Henryk Jabłoński. Po zagajeniu obrad przez tow. Józefa Cyraniewicza, omówił sytuację międzynarodową i realizację półmilionowej partii tow. Stanisław Szwalbe. Następnie referat organizacyjny wygłosił tow. Włodzimierz Ręczek. Na pytania wyczerpującej odpowiedzi udzielił przewodniczący CKW PPS, tow. premier Osóbka-Morawski.

W sobotę, dn. 21 września b. r. w lokalu Administracji naszego Wydawnictwa przy ul. Piotrkowskiej 70 odbędzie się

publiczne losowanie trzeciej Akcji Premiowej „KURIERA POPULARNEGO“ dla młodzieży szkolnej

Prosimy Czytelników, zainteresowanych tą akcją, o wzięcie udziału

WYDAWNICTWO
„KURIERA POPULARNEGO“

Obrońca z urzędu

Znany dwa rodzaje obrońców. Takich, którzy z przekonania i za dobre pieniądze bronią swoich klientów, i takich, którzy bronią z urzędu. Niemcy dopiero teraz się przekonują, ilu mają przyjaciół. Można ich poznać po mowach, które w ich obronie wygłaszają. Na pierwszy plan poszedł Churchill, po nim swój słynny panegiryk wygłosił minister Byrnese. Mamy prawo obu ich śmiało zaliczyć do obrońców pierwszej kategorii.

Ale ostatnio przybyła jeszcze jedna mowa. Nazywamy ją raczej mową obrońcy z urzędu. Tym razem adwokatem niemieckim był Premier Związku Południowo-Afrykańskiego marsz. Smuts. I on nie może milczeć, kiedy się mówi o wczorajszych nieprzyjaciółach. Uważa, że i jemu trzeba coś powiedzieć. Nie wiemy, czy pragnął przyjść w sukurs poprzednim rzecznikom spraw niemieckich, czy też chciał wystąpić z własną teorią wychowawczą dla podpalaczy świata — których zresztą laskawie uznał jako tych, którzy dopuścili się niewybaczalnych grzechów przeciwko cywilizacji.

Mimo to zdaniem szanownego premiera, należy zapobiec recydywie. Karanie Niemców może stanowić groźbę dla przyszłości — dlatego należy Niemcom zostawić nadzieję na lepszą przyszłość. Prostu, krótko, bez ogródek, jasno i wyraźnie wystąpił przeciw karaniu Niemców za dokonane zbrodnie. Musimy być wyrozumiali. Rzeczywiście po co zapełniać więzienia ludźmi, kiedy możemy działać na ich psychikę za pomocą perswazji i wybaczenia. Czy nie lepiej było zamiast długiego i nużącego procesu norimberskiego połączono go z badaniem oskarżonych i przesłuchaniem świadków, raczej przekonać Goeringa, Hessa i innych, że czynili źle i powinni się poprawić?

Napewno przez tego rodzaju podejście do sprawy, byłyby skutki lepsze. Nie upłynęłoby wiele czasu, a już Goering zwróciłby się do zachodnich okupantów w Niemczech o pozwolenie założenia nowej partii demokratycznej. Tak jak to na przykład zrobił ostatnio Hugenberg.

Nie wiemy o jakiej nadziei mówił Smuts — którą należy zostawić Niemcom. Ale my myślimy, że oni nadzieję mają jedną i to taką, której nikt nie potrzebuje im zostawiać. To jest nadzieja, która pozwala im przetrwać ten najcięższy dla nich okres, trzymać się mocno i czekać spełnienia się tej nadziei. A jest nią niewątpliwie nadzieja odwetu, nadzieja na NOWĄ WOJNĘ, nadzieja KRWAWEJ ZEMSTY i nadzieja ZNISZCZENIA DEMOKRACJI. Dlatego zapewniamy Smutsa, że Niemcy nadzieję napewno mają, i on się o nią troszczyć nie potrzebuje. Troszczyć się jednak ci, którzy nieco bliżej są Niemców, ci, którzy widzieli ich w akcji w ostatniej wojnie, którzy fragmenty nasi krasomowcy znają wyłącznie z opowiadań i publikacji.

W końcu swego przemówienia podkreślił jeszcze premier Smuts konieczność podwyższenia stopy życiowej Niemców, — ponieważ niedza ich jest niebezpieczeństwem nie mniej groźnym jak militarystom. Możliwe, nie zaprzeczamy, trudno nam jednak wypowiedzieć się stanowczo, co jest niebezpieczniejsze. Możliwe, że dla premiera afrykańskiego niebezpieczniejsza jest niedza niemiecka, ale my Polacy boimy się raczej NIEMIECKIEGO MILITARYZMU, i zdaje się — nie jesteśmy w tej sprawie bojaźni osamotnieni. Przyznajemy, że zda nie nasze podzielają wszystkie narody słowiańskie ze szczególnym uwzględnieniem tych, które mają wspólne granice z głodującymi rękoma Niemcami.

WIK.

Z kim zawrzemy umowy handlowe?

Zagranica interesuje się Polską

Zanzibar, Brazylia, Argentyna, oferują swe towary

W drugiej połowie sierpnia ożywił się wybitnie handel zagraniczny, koncentrując się w Londynie.

W ostatnich dniach zjechało się do Londynu kilkanaście delegacji różnych narodowości, celem nawiązania ścisłych kontaktów i wymiany poglądów.

Do tej pory zostało zawartych kilkadziesiąt bardzo ważnych transakcji, wśród których kilka poważniejszych zawarły delegaci Jugosławii z firmami angielskimi, przeważnie na maszyny i artykuły techniczne.

Polska wprawdzie nie jest tam oficjalnie reprezentowana, lecz kilkanaście poważnych firm polskich pertraktuje z firmami angielskimi i uzgadnia możliwości przeprowadzenia transakcji wymiennych.

Na podstawie korespondencji zagranicznej, napływającej do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni oraz do Zrzeszenia Eksporterów i Importerów R.P., podajemy rodzaje zainteresowań firm zagranicznych.

Firma z Zanzibaru pragnie nawiązać kontakt handlowy z producentami artykułów bawełnianych, wełnianych, jedwabnych, mebli, artykułów gospodarstwa domowego, galanterijnych, metalowych w celu przyjęcia przedstawicielstwa na wschodnio-afrykańskie rynki. Powyższa firma jest eksporterem goździka korzennego, kopry i kory mangrowej.

Firma z Nowego Jorku udzieliła przedstawicielstwa na swoje artykuły, jak części samochodowe, narzędzia techniczne, tekstylia, artykuły optyczne, farmaceutyczne i chemiczne.

Inna firma z Nowego Jorku przesyła prospekty i cenniki na różne artykuły, np. maszyny biurowe, aparaty do golienia, maszyny Diesla, produkty farmaceutyczne, witaminy, kosmetyki i chemikalia.

Firma polska w Buenos Aires opracowuje plan importu do Polski oleju lnianego, tłuszczów roślinnych, jelit, skrzepłej krwi, galalitu, „Corezzo“ do wyrobu guzików, talku w kamieniu, łożu zwierzęcego, orzechu Tagua do wyrobu guzików.

Firma londyńska ma zapotrzebowanie na maszyny do pisania.

Firma amerykańska (USA) oferuje materiały wełniane i bawełniane, skóry wyprawione, obuwie, ubrania nowe i używane.

Firma argentyńska, wyspecjalizowana w eksporcie surowców zwierzęcych, jak: skóry surowe i wyprawione, wełny, ekstrakt gubrucha, tłuszcze roślinne i zwierzęce, owoce suszone, wina argentyńskie, sery, konserwy i t.p., pragnie nawiązać kontakt z polskimi firmami handlu zagranicznego, które zainteresowane są w imporcie surowców i produktów argentyńskich z pierwszego źródła.

Firma argentyńska pragnie nawiązać kontakt z polskimi importerami. Oferuje produkty przemysłu mięsnego i inne artykuły żywnościowe, minerały i skóry.

Firma włoska pragnie nawiązać kontakt z polskimi importerami owoców południowych świeżych i suszonych.

Firma z Triestu pragnie nawiązać kontakt z polskimi eksporterami mebli, szcetek, wszelkiego rodzaju pasty do obuwia, sznurów, lin i t.p., produktów farmaceutycznych — oraz z importerami włosa afrykańskiego, pieprzu, gaiki muskatulowej, orzechów włoskich i t.p.

Firma palestyńska oferuje pomarańcze i cytryny.

Firma brazylijska oferuje wszelkie gatunki drzewa brazylijskiego oraz przyjmie przedstawicielstwo firm polskich na Brazylię.

Firma z Filadelfii oferuje wszelkiego rodzaju lodówki.

Firma z Nowego Jorku oferuje wszelkiego rodzaju artykuły przemysłowe.

Firma duńska oferuje konserwy mięsne i rybne, ryby solone, wędzone, jaja, mleko skondensowane, sadło, wędliny i mięso wędzone. Potrzebuje: napoje alkoholowe, konfekcje damską i męską i wszelkie inne towary, które Polska może zaopreć.

Jak widzimy, wiele jest krajów i firm, które interesują się

naszym rynkiem. Jak najwyższa wymiana towarowa leży w interesie tych wszystkich państw, które przez czas wojny nie mogły prowadzić handlu z granicznego, aby zbywać nadwyżki i uzupełniać braki. Na ożywienie stosunków handlowych na świecie wpłynęła niewątpliwie Bank Międzynarodowy, który rozpoczyna pracę przy współudziale Komisji Finansowej C.N.Z. i ma za zadanie zmniejszenie ogólnych trudności dewizowych.

Zawierane dotychczas umowy handlowe dotyczyły po większej części wymiany towarowej w ramach t. zw. umów kompensacyjnych, co jest z wielu przyczyn niewygodne i pozbawia tę dziedzinę handlu potrzebnej mu dla rozwoju elastyczności.

Świat pracy otrzymuje mieszkania

Nowe decyzje Nadzwyczajnej Komisji Mieszkaniowej

Na jednym z ostatnich posiedzeń Nadzwyczajnej Komisji Mieszkaniowej powzięto następujące decyzje:

1) Ob. Klarecki zamieszkiwał do tej pory wraz z pięcioletnim dzieckiem w morze, która poprzednio służyła za pralnię, a następnie za skład naft. Na ścianach plecił się grzyb. 2) Komisja Mieszkaniowa firmy Kleiman otrzymała do swej dyspozycji 2 pokoje przy ul. Jaracza 3 m. 4 (po fabrykancie Jersaku).

3) Rada Zakładowa firmy Zajbert otrzymała do swej dyspozycji 2 pokoje z kuchnią przy ul. Piotrkowskiej 141.

4) Dla jednego z pracowników po czty przeznaczono 2 pokoje przy ul. Narutowicza 2 m. 7.

5) Do dyspozycji Kuratorium Okręgu Szkolnego oddano 2 pokoje z użytkownością kuchni przy ul. Narutowicza 9.

6) Do dyspozycji Rady Zakładowej firmy Eittington oddano 3 pokoje z kuchnią przy ul. Al. 1 Maja 37 m. 36.

7) Dla jednego z asystentów Uniwersytetu Łódzkiego przydzielono 1 pokój przy ul. Roosevelta 5 m. 5.

8) Do dyspozycji firmy Ditzel oddano 3 pokoje przy ul. Al. 1 Maja.

9) Dla Powszechnej Spółdzielni Spożywców przydzielono 3 pokoje i sklep przy ul. Napiórkowskiego 114.

10) Do dyspozycji Dyrekcji Przemysłu Miejscowego oddano 3 pokoje z kuchnią przy ul. Piotrkowskiej 70 m. 5.

11) Do dyspozycji Rady Zakładowej Elektrowni Łódzkiej oddano 1 pokój z kuchnią przy ul. Narutowicza 25 m. 22.

12) Do dyspozycji Rady Zakładowej firmy Szajnert oddano 3 pokoje z kuchnią (umeblowane) przy ul. Piotrkowskiej 82 m. 74.

13) Do dyspozycji Uniwersytetu Łódzkiego oddano 3 pokoje z kuchnią przy ul. Południowej 42 m. 8.

14) Związek Pracowników Samo-

ządowych otrzymał w celu przydziału najbardziej zasługującemu na to z pośród swoich członków 2 pokoje z kuchnią przy ul. Południowej 23 m. 20.

15) Związek Nauczycielstwa Polskiego otrzymał do swej dyspozycji 4 pokoje z kuchnią przy ul. Żeromskiego 39 m. 10.

16) Rada Zakładowa Państwowych Zakładów Nr 6 (Gampe i Albrecht) otrzymała do swej dyspozycji 1 pokój.

17) Komisja Mieszkaniowa przy Komendzie Milicji Obywatelskiej otrzymała do swej dyspozycji 2 pokoje z kuchnią przy ul. Narutowicza 12 m. 4.

18) Rada Zakładowa firmy Buhle otrzymała do swej dyspozycji 3 pokoje z kuchnią przy ul. Urzędniczej 11 m. 1.

Komisje Mieszkaniowe przy Radach Zakładowych, związkach i instytucjach przydzielać będą mieszkania osobom najbardziej na to zasługującym.

Decyzje lokalnych Komisji Mieszkaniowych wymagają zatwierdzenia przez NKM, która przegląda akta sprawy i w koniecznych wypadkach przeprowadza kontrolę w starym miejscu zamieszkania petenta.

Film z życia OM TUR

W kinie „Polonia“ w Warszawie urządzony został pokaz krótkometrażowego filmu „Na zakręcie życia“, obrazującego rozwój powojenny restytuowanej Organizacji Młodzieży TUR.

Film ten już w październiku r.b. ukaże się na naszych ekranach.

Ludność Radomska piętnuje przemówienie Byrnasa

Ludność miasta Radomska na masowym zgromadzeniu zaprotowała żywotowo przeciw zakusom min. Byrnasa w sprawie naszych granic zachodnich. — Na placu przed magistratem zebrała się 6-tysięczna masa robotników, młodzieży i przybyłych z powiatu chłopów. Do zebrań przemawiali z udekorowanego sztandarami wszystkich organizacji balonu magistratu działacze polityczni, a mianowicie: PPS — Tow. W. Starostki, który w dobitnych słowach scharakteryzował niebezpieczeństwo hitleryzmu, podsyconego ostatnim wystąpieniem min. Byrnasa. Następnie przemawiali przedstawiciele: PPR, SL, PSL, Nowe Wyzwolenie, Zw. Uczestników Walk o Demokrację i Niepodległość, Z. Z., Zw. b. Więźniów Politycznych, Zw. Zachodniego. Przemówienia przyjmowane były burzliwym oklaskami. Uchwalono rezolucję stwierdzającą, że świat pracy zwartym murem stanie w

obronie granicy zachodniej, i że nikt nie jest w stanie naruszyć naszych praw do Ziemi Odzyskanych.

Na czas wieceju przerwano pracę zamknięte zostały wszystkie sklepy, a przez cały dzień miasto było udekorowane flagami narodowymi.

W Wieluniu

Z inicjatywy Polskiej Partii Socjalistycznej przy współudziale PPR i SL odbył się w Wieluniu na rynku wiecej protestacyjny, w którym udział wzięło około 6 tys. osób, w tym licznie przybyli do miasta tego dnia na targ okoliczni chłopcy oraz młodzież szkolna. W imieniu PPS przemówił wicewojewoda tow. Szudziński. Przemówienie jego jak również przedstawiciele PPR i SL przyjęte zostały przez zebranych w żywy sposób. Uchwalona rezolucja podkreśla niezaprzeczalne prawa Polski do ziem odzyskanych, których granice zakwestionowane zostały przez Byrnasa.

ścisłowski pozbawiony byłby swych zasadniczych barw.

Już w przedmowie do pierwszego wydania, które ukazało się na początku naszej II Niepodległości, podkreśla Bolesław Limanowski „pozyteczność odświeżenia w pamięci narodowej tego okresu dziejowego, który rozpoczął się od Wielkiego Sejmku Czteroletniego, a ukończył upadkiem Powstania 1794 roku“. Jakże aktualne stają się te słowa dziś na progu trzeciej Niepodległości.

Adam Próchnik dał nam doskonały obraz ówczesnych stosunków, ze szczególnym uwzględnieniem udziału poszczególnych warstw narodu w powstaniu Kościuszkowskim i charakterystykę tego udziału. Podkreślając zdecydowanie ludowy charakter powstania, udział w nim szeregi mas mieszczańskich i chłopów (nie tylko kosynierów), oraz drobnej szlachty — ujawnia fakt całkowitego odsunięcia się od udziału w powstaniu arystokracji i boga tego patrycjatu miejskiego. Zaraz po wybuchu powstania rozpoczęła się emigracja warstw uprzywilejowanych, w ich pojęciu narażonych na utratę swego stanu posiadania.

Naturalnie pierwsi uciekli za granicę targowiczanie, którzy słusznie obawiali się zemsty powstańców za służalstwo w stosunku do Rosji.

Szlachta od początku powstania nastawiona była wrogo i nieprzychylnie do wszelkich reform włościańskich, nigdy nie miała zamiaru realizować wiekopomnego Uniwersału Polanieckiego. Tak samo opornie ustosunkowała się do dawania rekruta. Podobnie jak zamożniejsza szlachta ziemska, zachowali się w wojsku wyżsi oficerowie, należący do tej samej warstwy społecznej, zawsze przeciwstawiający się najpatriotyczniejszym przedsięwzięciom narodowym, jeśli mogły one grozić ich zmiłnym interesom majątkowo — stanowym.

O tyle, o ile arystokracja i zamożniejsza szlachta odniosła się niechętnie do powstania, to drobna szlachta okazała jaknajdalej idącą ofiarność.

Także mieszczaństwo, zwłaszcza warszawskie, odegrało w Powstaniu wielką rolę. Powstanie Kościuszkowskie miało bowiem wszystkie cechy wielkiego ruchu ludowego. Pociągnęło za sobą masy, zwłaszcza

miejskie, odbywało się wśród gorącego, rewolucyjnego nastroju. Insurekcja 1794 r. spełniła w Europie wschodniej wielką misję, propagowała wielkie idee demokracji. Współdziała z rewolucyjną Francją. Europa uważała armię polską za „nową armię francuską na północy“. Wspólnie z Francją przypuszczała Polska ofensywę zasad demokratycznych na całą Europę. Bez wątpienia Powstanie Kościuszkowskie miało wszystkie cechy wielkiego, zakrojonego na szeroką skalę, poruszenia ludowego. Potrafiło dzięki temu wydobyc z narodu o wiele więcej sił i energii, niż późniejsze walki niepodległościowe.

Gdyby Powstanie Kościuszkowskie zwyciężyło, stałaby się Polska przewodnikiem kultury w tej części Europy. Słusznie stwierdził dr. Adam Próchnik, że klęska powstania Kościuszkowskiego była klęską demokracji europejskiej.

Aleksander Rowiński

*) Dr Adam Próchnik: Demokracja Kościuszkowska. Nakładem Spół. Wydawn. „Wiedza“, Warszawa 1946 Str. 206.

Nowe wydawnictwa

„Demokracja Kościuszkowska“ *)

— Historia sławy Tadeusza Kościuszki przechodziła w Polsce różne koleje, tak jak zresztą sława wielu wielkich synów naszej Ojczyzny. W latach niewoli był Kościusko symbolem patriotyzmu, miłości ojczyzny, wcielaniem wszystkich cnót narodowych, zupełnie bez krytycznie gloryfikowanych. Historycy siweryli dość szybko, idąc śladami Tadeusza Korzona, z radością zresztą przyjęty przez ogół szlachecko — mieszczańskie społeczeństwa, obraz bohatera narodu. Nadano mu pełną barwę pewnego folkloru narodowego. Pod tradycyjną sukną ukryto istotną treść prawdziwego Kościuszki. Takim poznały go Hezne pokolenia, czy to w podręcznikach szkolnych, czy w opowiadaniach demowych, lub na tańcach kursach. O tym, że Tadeusz Kościusko był jednym z najwybitniejszych i najkonsekwentniejszych demokratów polskich, ba, że nawet był „jakobinem“, jak

współcześni czasem mówili, o tym nie uczono dzieci polskich, aby nie psuć ładnie pomyślanej, ogólnej sylwetki bohatera narodowego. Oba te pojęcia nie mogły sąsiadować ze sobą.

Z licznych monografi o Kościusku oraz o powstaniu Kościuszkowskim, monografia Dr. Próchnika „Demokracja Kościuszkowska“ ujmuje całokształt zagadnienia Insurekcji 1794 roku we właściwym świetle.

Napisana została w czasie pierwszej wojny światowej i jak podaje sam autor na wstępie, nie pozbawiona jest pewnych niedociągnięć, wynikających z warunków, w jakich powstała. Pisana była z dala od środowisk kulturalnych i pozabawiona źródeł i materiałów. Celem jej było ujęcie pewnych zasadniczych momentów insurekcji, danie jej charakterystyki wewnętrznej, ideowej, bez której cały ruch ko-

Na skrzydłach fantazji

Gdyby doszło do trzeciej wojny...
Miliony bakterii w walce z ludzkością

W powodzi nowych wynalazków, które ludzie z uporem godnym stano- nowczo lepszej sprawy użytkowa- ją natychmiast do celów szybszego i dokładniejszego zabijania, u- szło naszej uwadze wielkie niebez- pieczeństwo, które wisiało nad nami — wojna bakteriologiczna.

„CZARNA ŚMIERĆ“ ZNOWU NA WIDOWNI

Wyobraźmy sobie, że dnia 5 grud- nia 1958 roku w jednym z nowo- jorskich szpitali umiera jakiś czło- wiek na chorobę o niespotykanych objawach: przy ciągłym braku przytomności chorego gnębą strasz- liwe ataki bóleści i nagłe, krwawe wylewy z płuc.

dziesiątkujących ludność Europy w wiekach średnich.

Popuśmy dalej wodze fantazji. Wypadek ten zbiega się w czasie ze zdarzeniem, nie pozostającym z nim pozorem w żadnym logicznym związku. Wysłannicy dyplomatyczni jakiejś nowej Osi odlecieli miano- wicie z Waszyngtonu, po zerwaniu ważnych rozmów, prowadzonych przez nich z Departamentem Stanu.

Tymczasem w kilka dni potem zdarza się na obszarze Nowego Jorku nowy wypadek „czarnej śmierci“.

go notują analogiczne zachorowa- nia. I tak nagle Ameryka staje w obliczu katastrofalnej epidemii, a raczej całej serii epidemii. Bo to już nietylko „czarna śmierć“ zbiera żniwo. W Pittsburgu władze sani- tarne dochodzą do przekonania, iż te, co początkowo brano za masowe zatrucie nieświeżymi artykułami spo- żywczymi, jest w istocie nagminnym wystąpieniem rzadkiej i bardzo groź- nej choroby. Takie i podobne cho- roby występujące sporadycznie i traktowane dotąd jako wielka rzad- kość, zaczynają szerzyć się w za- straszający sposób: robotnicy w nowych, podziemnych laboratoriach i arsenałach bomb atomowych w pustyni stanu New Mexico padają jak muchy na cholere, tularemie i psittacosis.

czyć, której nigdy dotąd nie noto- wano na kontynencie amerykańskim.

CZY DALEKO DO RZECZYWI- STOŚCI

Ale przerwijmy straszliwy film. Marzyciele wzdychający do trzeciej wojny, niech wiedzą tylko, że w niej pierwszy cios zostanie zadany nie przez bomby, ale przez bakte- rie.

Nowa piąta kolumna „zaopieku- je“ się naszymi wodociągami i mle- czarniami. Później wejdą do akcji nieprzyjacielskie samoloty, wolne ba- lony puszczane w wiejącym w na- szą stronę wiatrem i pociski rakieto- we — wszystko siejące miliardy bakterii na ludność cywilną.

Ale podkreślamy raz jeszcze — ten obraz wojny przyszłości, zbu- dowany jest na dzisiejszym stanie ba- dań naukowych. Jeżeli w ostatniej

wojnie pozostał obraz ten w sferze fantazji to jedynie dzięki temu, że wojujące potęgi powstrzymały się od użycia bakterii jedynie w oba- wie przed odwetem ze strony wro- ga, który był zawsze wielką nie- wiadomą, a mógł być jeszcze gor- szy, niż sam atak.

TABELA GROZY

A oto straszliwa lista repertuaru, z którym zapoznaliśmy się ludzkość, gdyby szaleńcy doprowadzili do trzeciej wojny:

- 1) Batulizm — odmiana zatrucia żywnością, która jest tysiąc razy bardziej śmiertelna od gazu trującego.
2) Brucellosis — złośliwa gorączka, praktycznie nieuleczalna.
3) Psittacosis — znana już w Polsce, nieuleczalna „papuzia choro- ba“, wyjątkowo zaraźliwa.
4) Tularemia — trudna do wyleczenia „gorączka królicza“.
5) Cholera azjatycka — ataku- jąca nagle organizm, powoduje krańcowe osłabienie i wycieńcza chorego, stwarzając zeń — w najlep- szym wypadku żywą mumię. Prze- ważnie nieuleczalna.
6) „Czarna śmierć“ — przekleń- stwo wieków średnich. Jest przeno- szona przez gryzonie (myszy, szczu- ry, wiewiórki itp.). W 14 wieku za- biła w Europie 25 milionów ludzi.
7) Encephalitis — bardzo zaraź- liwa choroba systemu nerwowego, znana jako śpiączka, która atakuje mózg, powodując śmierć lub stałe kalectwo.
8) Pryszczycza — trudna do zwalczania zaraza bydła, która mo- że w krótkim czasie zniszczyć ca- łe jego pogłowie, pozabawiając lud- ność mięsa i mleko.
Oto, co zostało nam zaoszczędzo- ne w ostatniej wojnie. Będzie to nam zaoszczędzone w ogóle, jeżeli wojna ta była rzeczywistością ostatnią.
L. W.
Jutro ciąg dalszy:
Wojna bakteriologiczna—bez sen- sacji i blagi.

Tajemnicze zniknięcie austriackiego arcyksięcia Habsburga

INNSBRUK (SAP). Wobec ogłoszonej przez jedną z agencji prasowych wiadomości, że arcyksiążę Albrecht Habsburg uciekł do Ame-

ryki Południowej, koła poinformo- wane podają następujące szczegóły: Arcyksiążę opuścił Bregencję w styczniu 1945 r., twierdząc, że jed- zie do Innsbruku. Od tego czasu nigdy nie powrócił do miejsca po- bytu, które nie było zresztą strze- żone.

Przyjaciółka arcyksięcia, pani Stern, nie mogła dać żadnych wy- jaśnień. Władze francuskie wiedzia- ły o wyjeździe arcyksięcia. Prawdą jest, że rząd węgierski żądał wy- dania księcia, lecz książe nie figu- rował na liście zbrodniarzy wojen- nych, sporządzonej w Londynie.

NIEURZĘDOWA TABELA WYGRANYCH 3-ci dzień ciągnięcia I klasy 48 loterii

Wygrana 100.000 zł. Nr 32656
Wygrana 50.000 zł. Nr 38922
Wygrane po 20.000 zł. NrNr 38632 85823
Wygrane po 10.000 zł. NrNr 4460 30229 48297 984 85986 90197 99001
Wygrane po 5.000 zł. NrNr 14167 16325 22206 39239 40127 46309 82563 94597 97124 99385
Wygrane po 2.000 zł. NrNr 7655 14347 21626 22057 147 28988 30394 31465 33775 38537 48331 56131 57916 62039 67385 72253 80390 81133 279 82381 84659 85380 95365
Wygrane po 1.500 zł. NrNr 2485 11830 12613 23994 26647 27987 29226 31554 38351 40909 44696 46508 47611 48305 708 49321 53617 55458 57795 61617 64271 980 65504 68013 71550 72626 78108 84642 87977 90262 91865 92982 96793 97187
Wygrane po 1.000 zł. NrNr 957 1105 1760 3547 736 4632 5032 172 6637 808 841 897 7146 10918 11392 915 966 13115 190 342 414 739 14053 488 15113 734 890 16735 17640 18142 498 565 737 19561 21078 22267 23638 756 24111 541 587 877 26083 27363 502 28191 225 29113 159 30151 689 31160 223 286 294 478 32520 541 616 918 33006 623 34104 662 808 35506 889 36486 613 811 37964 38407 656 741 785 39040 582 856 41122 429 558 695 765 42130 447 912 977 996 43387 692 800 869 44720 854 45486 46057 983 47659 48034 057 076 294 549 653 903 49007 883
51258 844 985 52860 54015 048 460 55252 549 57831 58608 59768 776 60056 968 61573 697 62337 611 63737 65059 164 269 333 402 597 67182 229 331 684 845 69024 70234 542 988 71506 609 72194 258 339 73042 124 183 190 224 74116 217 989 75320 642 77201 401 78050 80717 830 81247 280 638 82013 349 405 83586 683 84891 907 85272 364 994 86536 232 656 87972 88381 388 509 850 950 89695 928 91415 781 93804 920 95160 194 472 96288 581 942 97629 680 98729 99028 217 271 301 353 941
Wygrane po 250 zł z II-go dnia ciągnięcia.
NrNr 296 395
492 553 590 627 728 765 956 1102 188 595 743 783 2031 040 038 313 348 423 453 532 577 787 773 907 949 3075 091
Dalszy ciąg wygranych po 250 zł. z II-go dnia ciągnięcia poda- ny będzie jutro

Chandra Bose żyje Nowe komplikacje w Indiach

LONDYN (SAP). Projapońska partia polityczna Indii, utworzona w 1939 r., donosi, że współpracownik państw osi, Subhas Chandra Bose, żyje. Partia zaprzecza, jako- by Subhas Chandra Bose został za- bity w wypadku lotniczym, jak do-

noszono kilkakrotnie. Przywódca żyje i pojawi się na arenie politycz- nej w odpowiednim momencie. Jeśli wiadomość ta jest prawdzi- wa, stworzy to nowe komplikacje w indyjskim chaosie.

Znow po 17 latach

Trzęsienie ziemi na wyspie „cynkowej poczty“

WYSPY SUVA-FIDZI (SAP). Wybuch wulkanu znowu niszczy samotną wyspę Niuafou w grupie wysp Tongan, położoną 720 km na wschód od Fidzi.
Gdy połączenie radiowe zostało przerwane, samot z Suva, wysłany na rozpoznanie, zauważył rozrywa-

nie wyspy i gwałtowne wybuchy. Trzęsienie ziemi trwa. Samolot rozpoznawczy zauważył na wyspie około 1.200 mieszkańców w pobliżu wsi, częściowo zniszczonej trzęsieniem ziemi. Rząd wysp Tonga donosi, że wysłano okręt z pierwszą pomocą i lekar- stwami. Wyspa Niuafou znana jest w świecie filatelistycznym z jej poczty

w „cynkowej puszcze“, donoszonej przez pływaków do przepływających okrętów. Nazwa „poczty w cynko- wej puszcze“ powstała od puszeki, umieszczonej na wyspie. Z puszeki tej okręty zabierają listy i pozosta- wiają pocztę dla innych okrętów w celu dostarczenia listów do miej- sca przeznaczenia. Poprzednie trzęsienia ziemi zda- rzyły się w 1929 i 1856 r.

JULIAN HOCHFELD
MY SOCJALIŚCI
SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA W I E D Z A

Terroryści żydowscy zbierają podatek na emigrantów

JEROZOLIMA (SAP). Rzecznik grupy terrorystów Sterna zaprzecza udziałowi w napadzie na Bank Tu- recki w Jaffie i zabójstwu kilku Arabów.
Lokalne rady miejskie i rady gminne w Palestynie zbiorą się w środę, celem rozpatrzenia oświad- czenia żydowskiej rady narodowej „Vaad Leumi“, która nakazuje, aby rady miejskie i gminne natych-

miast opodatkowały się na sumę 100.000 funtów dla pomocy emigra- cji żydowskiej do Palestyny.

LICZNIKI
DO KROSIEN NA 2 ZMIANY
ZAKUPIMY.
Telefon Nr 152-08.
(P.A.P.)

Ekshumacja 10-iu rozstrzelanych pochowanych na cmentarzu żydowskim na Dołach

(T.) Podczas okupacji na terenie łódzkim zginęła masa osób w różnych zaściankach gestapowskich, w okolicznych lasach, w słynnej katowni radogoskiej i t.d. Przy różnych okazjach, a zwłaszcza podczas ostatniego procesu Greisera w Poznaniu, pisano już o tym szeroko, ujawniając na podstawie zebranych materiałów Komisji do badania zbrodni niemieckich oraz na podstawie zeznań świadków, wiele szczegółów i nazwisk. Na naszym terenie stracono zostało jednak wielu Polaków w okolicznościach, które po dziś dzień stanowią jeszcze tajemnicę, i które z czasem może zostaną należycie wyjaśnione. Nie chodzi tu o więźniów licznych obozów koncentracyjnych, ale o ludzi, którzy z różnych powodów dostali się w sidła hitlerowskich barbarzyńców i którzy z rąk ich zginęli w miejscu, gdzie ich przyłapano. Takich miejsc jest bardzo wiele. W Łodzi, jak nas obecnie informują, wyszły niedawno na jaw pewne materiały o losie straconych, co do których sądzono, że ślad po nich zaginął.

Mówiło się wiele o tym, że w czasie trwających „akcji” na terenie b. ghetta łódzkiego, wywieziono na cmentarz żydowski na Dołach poza Żydami, także Polaków, których na miejscu rozstrzelano i pochowano. Wersje, które na ten temat krążyły, całkowicie potwierdziły się i faktem jest, że na cmentarzu żydowskim na Dołach pochowano jest wielu Polaków.

O jednej, bezspornej takiej mogile informuje nas Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorialnego i Inst. Użytk. Publ. Według tej informacji, w dniu 7 listopada 1944 r., dokładnie o godzinie 7,45 rano dokonana została na cmentarzu żydowskim przy ul. Brzeziń-

skiej na Dołach, egzekucja nad grupą Polaków. M. in. rozstrzelany został członek zw. pracowników Łódzkiej Kolei Dojazdowych, Bogdan Segowski wraz z dziewięcioma jeszcze współtowarzyszami niedoli, którzy pochowani zostali we wspólnej mogile.

Związek, uzyskawszy wszelkie materiały o personaliach zamordowanych, weszła do starania u władz państwowych o zezwolenie na ekshumację szczątków dziesięciu Polaków. Zezwolenie takie otrzymano i ekshumacja zwłok wyzna-

czona została na dzień 15 października r.b.

W związku z tym związek zwraca się za naszym pośrednictwem do rodzin pomordowanych, aby zechciały zająć się wspólnie ekshumacją swych krewnych. Nazwiska pomordowanych są następujące: 1) Paweł Jachimiek — Szereau (ur. 26.6.1905 w Sromotce); 2) Józef Szewczyk, Łódź, Pomorska 14 (ur. 18.3.1918); 3) Zenon Matusiak, Łódź, Pomorska 147 (ur. 19.3.1897); 4) Józef Roman Kawecki, Łódź, Przejazd 6 (ur. 10.3.1922 w Omsku); 5) Bogdan

Sekowski, Łódź, 11-go Listopada 184 (nr. 14.8.1893); 6) Wacław Bodziński, Łódź, Napiorkowskiego 88 (ur. 16.9.1912); 7) Stanisław Sarczyński, wzgl. Tarczyński, Łódź, Sienkiewicza 147 (ur. 9.2.1906); 8) Stanisław Baranowski m. Bruska ul. Św. Franciszka 13 (ur. 29.3.1903); 9) Janusz Rozewicz (ur. 25.5.1918 w Osiakowie, pow. Wieluń) i 10) Antoni Krolak, Łódź, Zapolskiej 53 (ur. 6.5.1907).

Blizszych informacji rodziny zasięgnąć mogą u ob. Kaweckiego, Piotrkowska 104-a — w składowi futer.

Sympatyczny wyraz twarzy

(Stg.) Kiedy się normalny człowiek fotografuje? Na pytanie to trudno dać krótką i wyczerpującą odpowiedź. Rodzice zwykli „zdemowić” swe pociechy w pozycji „na pogodę”, niemal natychmiast po urodzeniu. Szczęśliwi kochankowie fotografują się, gdy im jeszcze różowo na duszy, np. w dzień ślubu. Pewien zawodowy pesymista twierdził że da się sfotografować dopiero na... katafalku, gdy będzie leżał w trumnie. Jasne, że z tego nie należy wyciągać wniosku, iż przeciętny śmiertelnik zdejmuje się tylko dwa czy trzy razy w życiu: Jest jeszcze cały szereg okazji, które szary człowiek wykorzystuje dla upamiętnienia ich w postaci fotografii. Np. na urlopie wypoczynkowym w górach, nad morzem itp. w wesołej kompanii przy kieliszku, na imieninach ciotki, na motocyklu, w pociągu, przed samolotem itp. itp. Bardzo popularne są także zdjęcia w albumach przestępców. Słyszałem, że niektórych facetów uwieczniano na kliszy fotograficznej dla tegoż albumu po kilka razy. Musieli być fotogeniczni, conajmniej, jak lubujące się w fotosach aktorki.

Ale żarty na stronę. Fotografie są niekiedy artykułem pierwszej potrzeby dla szerokiej masy. Trzeba je zamawiać dla różnych dokumentów, dla legitymacji służbowych i tramwajowych. Wreszcie uczniowie i studenci muszą „zdemowić się” dla legitymacji szkolnych i uniwersyteckich.

Jest pewna kategoria fotografów, która doskonale umie wykorzystać ten moment, szczególnie kiedy interesantowi zależy na terminowym zdjęciu. Każę ci taka perfidna bestia usiąść na krzeselku, wykrzywić usta w uśmiechu, co nazywa się w języku fachowym zrobić przyjemny wyraz twarzy. Gdy już delikwent porządnie wymoczy następuje „pstryknięcie” aparatu i... tak słony rachunek, że z przyjemnym wyrazu twarzy nie pozostaje ani śladu... 3 sztuki — 250 zł., 6 sztuk — 400 zł. O targu nie ma mowy — Fotograf zaklina, że nie ma w ogóle klisz, że płaci podatki, że robi łaskę klientowi, iż wyśląga mu z kieszeni tylko tak niską sumę.

Tak samo drą skórę z ludzi „lakarce”, zwłaszcza, operujący na ul. Narutowicza, w okolicach pewnego zakładu fotograficznego. Językiem oszukanych klientów tej firmy można było by powiedzieć „Jajko-nicznik”; granda w biały dzień! Przyjmują zadatki — nie znajdują przy odbiorze fotografii, albo, gdy przyjmują do wywołania rolki z taśmą — giną im klisze itd. itd.

Kto czuwa nad dobrymi obyczajami pewnych fotografów? Dlaczego w żadnym zakładzie nie ma cenowników? Dlaczego człowiek pracy ma robić dobrą minę w wyraźnym nabijającego się żeń, niesumienne go często, mistrza obiektywu w szumnie zwanych „atelier”?

WIELKA ŁÓDŹ otrzyma nowe nazwy ulic

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do wiadomości, że w związku z uporządkowaniem nazw tych ulic, których nazwy kilkakrotnie powtarzały się na terenie Wielkiej Łodzi, Miejska Rada narodowa uchwała nr 190 z dnia 27 maja 1946 r. przemianowała następujące ulice:

na terenie 12 Komisariatu:

ul. Bajana (Budy Sikawa) otrzymała nową nazwę ul. Kobzowa, Brzozowa (Doly) — Nasykowa, Cegielniana (Budy, Stoki) — Zrebowa, Ciepla (w. Rogi) — Chromowa, Cmentarna (Antoniew, Stoki) — Zaspowa, Deotymy (Ant. Sikawa) — Kierpcowa, Gen. Orlicz-Dreszera (Doly) — Ks. Ściegiennego, Drzymały (Stoki) — Gazdy, Gen. Hallera (Stoki) — Graniowa, Helska (Budy, Sikawa) — Wydymowa, Jadwigi (Budy, Stoki, folw. Stoki) — Krękusowa, Jagiellońska — dr Józefa Kolińskiego, Jagielly (folw. Stoki) — Giewont, Jana (Doly) — Popularna, św. Jerzego (Doly) — Jarowa, Kanał (Stoki, Place) — Złobowa, Kaszubska (Budy, Sikawa) — Zjazdowa, Konstytucyjna (Doly) — Oświatowa, Kościuszki (Sikawa) — Tadeusza, Kraszawskiego (Budy, Sikawa) — Cimpagowa, Legionów (Sikawa) — Taternicza, 3-go Maja (Stoki, Place) — Limbowa, Milionowa (Doly) — Setna, Otylii — Mostowskiego, Piaskowa (Sikawa) —

Krupówki, Północna (Stoki) — Szarotki, Pomorska — Mariana Nowotki, Poniatowskiego (Sikawa) — Chałubińskiego, Poprzeczna (Budy, Stoki) — Pszczyńska, Reymonta (Sikawa) — Regłowa, Roberta — Górnicza, Rogowska — Zmienna, Rolnicza (Stoki) — Szczawnicka, Rycka (Sikawa, Stoki) — Morskie Oko, Rydza Smigłego (Sikawa) — Poloniny, Sosnkowskiego (Stoki) — Br. Czecha, Świętokrzyska — Sadecka, Szymanowskiego — Czorsztyńska, Torowa (Doly) — Kraterowa, Towiańskiego — Obrońców Westerplatte, Trebacka — Uniwersytecka, Wilanowska (Doly) — Produkcyjna, Żwirki (Doly) — Sabaly.

Bez nazwy (tzw. Belwederska) — Turnie. Bez nazwy (Stoki) — Wichrowa, Halna, Serpentina, Przelęcz, Szczytowa, Górka, Pieniny, Skalna, Zbocze. Bez nazwy (Moskuli, Antoniew, Sikawa) — Marmurowa, Bez nazwy (w. Budy, Sikawa) — Budy, Bez nazwy (w. Antoniew, Sikawa) — Śnieżna, Bez nazwy (tzw. Rydza - Smigłego Antoniew, Sikawa) — Spiska, Bez nazwy (Ant. Sikawa, Ant. Stoki) — Ołkuska, Bez nazwy (Budy, Stoki)

— Obłoczna, Bez nazwy (Ant. Stoki) — Lawinowa, Bez nazwy (Ant. Stoki, Henryków, Janów) — Henrykowska, Bez nazwy (Ant. Stoki) — Maszynowa, Bez nazwy (Ant. Stoki, Henryków) — Służbowa, Bez nazwy (Ant. Stoki, Budy, Stoki) — Chmurna, Bez nazwy (Ant. Sikawa, Budy, Sikawa) — Zbójnicka, Bez nazwy (w. Janów) — Janowska, Bez nazwy kol. Jedrowizna — Jedrowizna.

Dalszy ciąg przemianowanych ulic podany będzie w następnym ogłoszeniu.

Nowe nazwy ulic wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Na skutek powyższego, Zarząd Miejski poleca właścicielom, administratorom i dzierżawcom nieruchomości położonych przy wyżej wymienionych ulicach, umieszczenie nowej nazwy ulicy na tabliczkach domowych, pieczętkach i w książkach meldunkowych w terminie 2-tygodni od dnia zawieszenia przez Zarząd Miejski narożnych tablic ulicznych z nową nazwą.

O wyjaśnienia i informacje należy zwracać się do Biura Planowania Miasta, ul. Piotrkowska 17, tel. 163-11.

Jednocześnie zawiadamia się, że tablice narożne z nowymi nazwami ulic będą zawieszane przez Zarząd Miejski w miesiącach: wrześniu i październiku br.

Łódź, dnia 16.9.1946 roku.
Zarząd Miejski w Łodzi

ŻYCIE PARTYJNE KOŁO NAUCZYCIELI

W dniu 12.9.46 r. odbyło się posiedzenie Wojewódzkiego Zarządu nauczycielskiego koła P. P. S. pod przewodnictwem tow. Leona Sroki. Na porządku dziennym były omawiane sprawy bieżące i organizacyjne. Po przeprowadzonej dyskusji nad planem pracy w bieżącym roku, postanowiono wznowić działalność klubu dyskusyjnego w siedzibie TUR-u przy ul. Skorupki 6/7.

Roczna praca nauczycielskiego klubu dyskusyjnego P.P.S. wytworzyła piękną tradycję i skupiła wokół siebie liczne grono nauczycieli postępowych, którzy biorą żywy udział w pracach państwowych i społecznych. Zebrania odbywają się systematycznie co soboty przy ul. Skorupki 6/7.

Pierwsze powakacyjne zebranie odbędzie się w dniu 5 października 46 r., na które zapraszamy wszystkich nauczycieli P.P.S. oraz sympatyków.

WYDZIAŁ EWIDENCJI

W dniu 17 bm. odbyło się zebranie członków PPS przy Wydziale Ewidencji Ludności Zarządu Miejskiego Koła.

Zebranie zagalł tow. Stawiński Zygmunt, wygłaszając krótki referat polityczny i ekonomiczny, o którym wywiałą się dyskusja. Zebrani potężyli zamach Byrnesa na nasze granice zachodnie.

Przez aklamację został wybrany nowy Zarząd Koła w osobach: przewodniczący tow. Stawiński Zygmunt, wiceprzewodniczący tow. Brożyński Stanisław, sekretarz tow. Reszkowski Stanisław, zast. sekretarza tow. Majewski Stefan i skarbnik tow. Walczakowa Maria.

Zebranie zakończono odśpiewaniem Czerwonego Sztandaru.

Chleb na kartki

Wydział Apropowizacji i Handlu podaje do wiadomości, że na karty żywnościowe z miesiąca września r.b. na trzecią dekadę miesiąca od dnia 21.9 do dnia 30.9.46 r. będą realizowane następujące odcinki na chleb.

Chleb żytni w cenie 2 za 1 kg.

Kat. I na odcinek Nr 3, 10 i 15 po 1 kg chleba

Kat. II na odcinek Nr 3, 10 i 15 po 1 kg chleba.

Kat. IR na odcinek Nr 3 i 10 po 1 kg chleba.

Kat. II i N na odcinek Nr 3 po 1 kg chleba.

„MK” pracownicza na odcinek Nr 34 po 2 kg chleba żytniego i na odcinek Nr 35 po 0,5 kg chleba żytniego.

„MK” rodzinna na odcinek Nr 29 po 2 kg chleba żytniego.

Wydział Apropowizacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Łodzi, zaznacza, że wyżej wywołane odcinki na chleb,

muszą być zrealizowane do dnia 30 września włącznie. Po upływie tego terminu, żadne reklamacje uwzględniane nie będą.

OBOWIĄZKI DZIECIENNE NA KARTKI

Wydział Apropowizacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Łodzi, podaje do wiadomości, że na karty żywnościowe „Dz” z miesiąca sierpnia r.b. wydawane będzie obowiązek dzieciennie.

Jednocześnie zaznacza się, że Nr odcinka, cena, termin wydawania obowiązuje Wydział Apropowizacji i Handlu poda w dodatkowym ogłoszeniu.

UZUPEŁNIENIE DO LISTY SKŁEPOW REJESTR. KARTY ODZIEŻOWE.

Wydział Apropowizacji i Handlu podaje do wiadomości, że w liście sklepów rejestr. Karty Odzieżowe został pominięty sklep przy ul. Zgierskiej 87.

Wyrok śmierci na hitlerowca

(SAP). W dniu wczorajszym przed Specjalnym Sądem Karnym stanął Kruenke Hugo, rolnik, zamieszkały we wsi Lipiny, powiatu brzezińskiego. Kruenke, który miał zatargi jeszcze przed wojną ze swym sąsiadą Janem Wasiakiem, wykorzystał przyświe żołnierzy niemieckich, aby zadenuncjować swego sąsiada, który na skutek tego został dnia 9 września 1939 roku rozstrzelany. Działalność Kruenkego nie kończy się na tym. Człowiek ten szuka zaspokożenia swych zbrodniczych instynktów w NSDAP, gdzie swą działalnością

przyczynia się do prześladowania wielu Polaków. Po kilkumiesięcznym pobycie w NSDAP wstępuje do wojska, aby podkreślić swój patriotyzm i bezkarnie zlatwiać dawne porachunki sąsiedzkie.

Kruenke siedząc na ławie oskarżonych tłumaczy się bardzo najwinnie i powtarza ciągle, że nie miał zamiaru denuncjować swoich sąsiadów, tylko zawsze (o dziwo!) żołnierze niemieccy, którzy mu towarzyszyli na wyjazdach na sąsiedzkim polu, rozumieli po polsku i sami reagowali na obrazy pod adresem Niemców.

UNIwersytet Powszechny
TOWARZYSTWA UNIwersytetu Robotniczego

PRZYgotowuje do PRACY
PAŃSTWOWEJ — SAMORZADOWEJ — SPÓŁdzielczej
i OSWIATOWEJ.

U. P. daje w ciągu dwóch lat całokształt wiadomości ogólnych
kładąc nacisk na nauki społeczne.

SWIADECTWA UZNANE PRZEZ MINISTERSTWO OSWIATY.

Wymagane są wiadomości z zakresu szkoły powszechnej, wiek
od osiemnastu lat w zwyczaj.

NAUKA BEZPŁATNA.
ZAJĘCIA W GODZINACH WIECZOROWYCH.
Od 17 do 20 w Domu — T. U. R., ul. Ks. Skorupki 6/8.

Zapisy odbywają się od 18 września 1946 roku codziennie od
godz. 9 do 19-ej w lokalu T. U. R. do 1 października 1946 r. przy
ul. Ks. Skorupki 6/8.

Wszyscy słuchacze, którzy ukończyli już pierwszy rok winni
zarejestrować się na następny rok nauki w tym samym czasie.

(350/M)

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Zarząd Wojewódzki T. U. R. w Łodzi, ul. Skorupki 6/8 ogłasza
przetarg nieograniczony na wykonanie następujących robót:

1. Dekarsko-błacharskich, budynków przy ul. Piotrkowskiej 243 i Skorupki 6/8.
2. malarskich, dwóch sal budynku przy ul. Piotrkowskiej 243.
3. instalacji centralnego ogrzewania w budynkach przy ul. Piotrkowskiej 243 i Skorupki 6/8.
4. instalacji wodociągowej przyłączenia sieci wodociągowej domowej (przy ul. Piotrkowskiej 243 do sieci miejskiej).

Oferty pisemne odpowiadające treści ślepego kosztorysu należy składać w sekretariacie Zarządu Wojewódzkiego — T. U. R. w Łodzi, ul. Skorupki 6/8 do dnia 22. 9. 46 r. do godziny 11-ej w kopertach zamkniętych.

Ślepe kosztorysy oraz szczegółowe informacje otrzymać można w sekretariacie T. U. R. Skorupki 6/8.

Zarząd Wojewódzki T. U. R. zastrzega sobie prawo wyboru oferenta bez względu na cenę oraz uznanie, że przetarg nie dał wyniku.

Za Zarząd: Wojewódzkie Tow. Uniwersytetu Robot.
(—) Z. Salski.

S P O R T

Fatalna organizacja meczu Milicja — Kolejarze 1:0 (0:0)

Milicja: Adamkiewicz, Kałużny, Ruda, Krauze, Klos, Niemczyk, Biela, Wróbel, Mydlowiecki, Goszczko, Placek.

Kolejarze: Skromny, Betker, Wojciechowski, Miller, Tarka, Matusiak, Skoczylas, Aniola, Lewandowski, Białas, Kmin.

Bramkę dla zwycięzców zdobył w 73 min. Wróbel.
Widzów 3.000.

Zawody w których stanęły naprzeciw siebie reprezentacje krajowe milicjantów i kolejarzy nie wywołały w Łodzi większego zainteresowania. Brak było firmy, marki, która coś mówi. Ci jednak z widzów, którzy na mecz przyszli nie mogą twierdzić, że spotkania renomowanych drużyn są ciekawsze. Było wczoraj dużo emocji, szereg ciekawych, niecodziennych akcji, a jeżeli zawodom nie towarzyszyła odpowiednia atmosfera, to całkowitą winę ponoszą organizatorzy.

Mecz rozpoczął się z 20 min. opóźnieniem, ponieważ nie przybył sędzia, który rzekomo nie otrzymał na czas zawiadomienia. W rezultacie osiągnięto pierwszego arbitra, który znalazł się na widowni i tak jak stał po osiągnięciu marynarki poszedł na boisko. To może się zdarzyć i można wybaczyć na małym, prowincjonalnym meczu, nie wtedy jednak, gdy grają drużyny reprezentujące duży już dziś odłam polskiego sportu.

Sama gra była dość ciekawa. Milicjanci (nie bierzemy odpowiedzialności za to, czy wszyscy piłkarze nimi są) po pierwszych minutach przeważali kolejarzy, przejęli inicjatywę w swoje ręce. Nie wszystko tam szło dobrze. O ile nie było grano w polu, z wielką ambicją walcząc o każdą piłkę, to pod bramką akcje rwały się, nie miały wykończenia. Napad był zresztą najsłabszą częścią drużyny. Fatalnie kombinował, operując silny mi nieoczekiwanymi podaniami, ale rwał do przodu ilekroć miał okazję.

W defensywie najlepszym był lewy obrońca Ruda, Pabianieczanin Adamkiewicz w bramce dzielnie mu sekundował broniąc wielokrotnie w bezradnych sytuacjach. Kilkakrotnie kontuzjowany padł wreszcie pod ko-

niec meczu nieprzytomny i takim go zaniesiono do szatni.

U kolejarzy zawiódł kompletnie na pad. Do przerwy nie widzieliśmy do słownie ani jednego konstruktywnego zagrania. Lewandowski na środku był bardzo niemrawy, chował się gdzieś za Klosa, nie próbował nawiązać kontaktu ze skrzydłowymi. Nie lepiej zagrali pozostali partnerzy. Dobrze natomiast wypadła pomoc. Obrona niepewna. Bohaterem kolejarzy był bezsprzecznie Skromny broniący z najczystszej wody talentem.

On to uratował swą drużynę od większej porażki.

Mecz był okresami efektywnym po jedynkiem świetnie broniących bramkarzy, w pozostałej części — filmem niewyżyskanych sytuacji. Na żadnym chyba spotkaniu tak często piłka nie muskała poprzeczek i słupków!

Jędną bramką zapewniającą zasłużone zwycięstwo milicjantom padła z główki Wróbla po rzucie wolnym Goszczki.

(wk)

Z ostatniej chwili;

Dziś pierwsze walki bokserów polskich w Pradze

Jak dowiadujemy się w ostatniej chwili trudności związane z wyjazdem — polskich pięściarzy do Pragi zostały szczęśliwie pokonane. Wizy się znalazły i ekspedycja wyjechała w stronę do Pragi. Przymyślamy skład reprezentacji polskiej: Stasiak, Grzywoz, Koziołek, Leczkowski, Olejnik, Koleczyński, Szymura, Niewadził.

Oczekiwanie na wyjaśnienie sprawy widać, jak również niepewność, czy zdążą oni na turniej, wywołała wśród bokserów nastrój zdenerwowania i silnego przygnębienia. Myny znaczenie się poprawiły, gdy specjalny kurier z Warszawy przyniósł potrzebne papiery. Nie trzeba było szmuglować się przez „zieloną granicę”, jak planowali już bardziej przedsiębiorczy reprezentanci.

Dziś wieczorem rozpoczyna się turniej. Brak jeszcze wiado-

mości, kogo los wyznaczył Polsce za pierwszego przeciwnika. Walki będą się odbywały w ten sposób, że każda reprezentacja będzie jednego wieczoru walczyła jednocześnie z dwoma przeciwnikami. Np. w czterech wagaach najlżejszych z jednym, w pozostałych z drugim. Następnego dnia dokończenie.

Finale o wejście do klasy A

W nadchodzącą niedzielę w Tomaszowie odbędzie się finałowe spotkanie o wejście do klasy A między tamtejszym TURem a pabianickim Zrywem. Tomaszowianie po ostatnim zwycięstwie nad Biegiem są faworytem niedzielnego spotkania. Należy na marginesie nadmienić, iż w ub. roku byli oni o krok od zdobycia awansu do klasy A. Jedyne niespodziewana porażka z TUR-em z Rawy Mazowieckiej przesądziła

Karygodne niedbalstwo Pięściarze polscy czekają na granicy

Osemka pięściarzy polskich udających się na turniej słowiański do Pragi, jeszcze przedwczoraj nie przekroczyła granicy czeskiej. Polacy czekają na punkcie granicznym na wizy, których zapomnieli ze sobą zabrać sekretarka Polskiego Związku Bokserskiego.

To niewarygodne niedbalstwo władz związku bokserskiego wymaga najostrożniejszych konsekwencji w stosunku do winnych. Nie dzieje się dobrze w Poznaniu. Panowie z PZB nie zapomnieli o takim zestawieniu ekspedycji, która zmieściła aż siedmiu działaczy i opiekunów, tyle więc prawie, ile samych pięściarzy. Tylko o takim „drobiazgu” jak wizy — zapomniano.

Niezbyt pomyślnie zapowiada się

występ Polaków. 24 godzinne oczekiwanie na stacji nie wpłynęło dodatnio na formę. Z góry już możemy sobie wyobrazić, jak tak niespodziewana przeszkoda wpłynęła na zdenerwowanie naszych reprezentantów. No i kondycja ucierpiła na tym dotkliwie.

Jakkolwiek by nie zakończył się występ ósemki polskiej w Pradze, po powrocie do kraju, będziemy domagać się wyciągnięcia surowych konsekwencji w stosunku do winnych karygodnego niedbalstwa. Trzeba, aby zrozumiano, że poza troską o własne osoby, należy przede wszystkim mieć na uwadze reprezentację, dzięki której odbywa się przyjemna wycieczka zagranicę.

P.Z.P.N. odwołuje spotkanie Polska Południowa — Polska Północna

Wczoraj rano PZPN zawiadomił telegraficznie ŁOZPN o odwołaniu zapowiedzianego spotkania reprezentacji Polski Południowej z Polską

Północną. Odwołanie nastąpiło wskutek trudności przy zestawieniu składów. Spotkanie o puchar Kpt. Kałuży uniemożliwiają wystawienie takich reprezentacji, które odpowiadać by mogły firmie, pod jaką występują.

W nadchodzącą niedzielę w Tomaszowie odbędzie się finałowe spotkanie o wejście do klasy A między tamtejszym TURem a pabianickim Zrywem. Tomaszowianie po ostatnim zwycięstwie nad Biegiem są faworytem niedzielnego spotkania. Należy na marginesie nadmienić, iż w ub. roku byli oni o krok od zdobycia awansu do klasy A. Jedyne niespodziewana porażka z TUR-em z Rawy Mazowieckiej przesądziła

W bieżącym sezonie TURowcy szli od zwycięstwa do zwycięstwa i zapewnił sobie udział w walkach finałowych, mając duże szanse na zdobycie mistrzostwa klasy B i, co za tym idzie, awansu do kl. A.

TURowcy przygotowują się starannie do niedzielnego spotkania, do którego wystąpią w najsilniejszym swym składzie.

Odwołanie tego ciekawego meczu postawiło w kłopotliwej sytuacji władze ŁOZPN. Termin 22 bm. zarezerwowany na ten mecz, nie może być wyzyskany, ponieważ zbyt późno jest teraz na zakontraktowanie odpowiednio atrakcyjnego przeciwnika. W Warszawie bawi wiceprezes ŁOZPN Wacław Zatkę, który będzie się starał sprowadzić do Łodzi jedenastkę Polonii. Istnieje również minimalna nadzieja na występ II garnituru Krakowa, nic jednak nie jest pewne.

2)

— Było tu wszystko, co mogłoby być potrzebne dla oficerów niemieckich, którzy nie przybyli nigdy — powiedział pułkownik. — Ale dyrektor i strażnicy podzielili cały dobytek pomiędzy sobą, a reszta została sprzedana na czarnym rynku.

— Czy gra pan w domino? — zapytał Gerbiera aptekarz.

— Niestety, nie!

— Możemy pana nauczyć — zaproponował agent handlowy.

— Dziękuję serdecznie, ale naprawdę nie czuję najmniejszej ochoty — odpowiedział Gerbier.

No, to przepraszamy, ale musimy już odejść — zawołał pułkownik. — Mamy akurat dość czasu, by skończyć partię, nim zapadnie noc.

Ciemność zapadła. Odbył się apel. Zamknięto drzwi. W baraku nie było światła. Oddech Legrain'a był ciężki i świszczący. Wtulił w swój kącik młody nauczyciel bredził po cichutku. Gerbier pomyślał: „Komendant obozu nie jest taki głupi. Wsadził mnie tu między trzech durniów i dwoje zagubionych dzieci”.

* * *

Gdy Roger Legrain wyszedł nazajutrz z baraku, padał deszcz. Pomimo to i pomimo chłodu kwietniowego wietrznego poranka, Gerbier z bosymi nogami, wsuniętymi w drewniane saboty i z ręcznikiem,

owiniętym w kolo nagich bioder, wykonywał ćwiczenia gimnastyczne. Ciało jego było suche, twarde i matowe. Poszczególne mięskły nie były widoczne, ale cały ich kompleks robił wrażenie solidnego, trudnego do napoczęcia bloku. Legrain ze smutkiem przyglądał się jego ruchom. On sam był tak słaby! Sam proces oddychania pobudzał jego płucą do wydawania świszczących odgłosów, jak peknięty pecherz. Gerbier zawołał między dwoma ćwiczeniami:

— Już na spacerze?

— Idę do obozowej centrali elektrycznej — powiedział Legrain. — Pracuję tam.

Gerbier dokończył przysiadu, po czym zbliżył się do Legrain'a.

— Czy to dobra posada? — zapytał.

Ciemny rumieniec wystąpił na zapadłe policzki Legrain'a. Te nagle rumienice, ukazujące się od czasu do czasu na jego twarzy stanowiły jedyną oznakę jego wczesnej młodości. Wyrzeczenia, zamknięcie w miejscu osobobnienia, a zwłaszcza nieustanny, ciągle odczuwany bunt wewnętrzny, zaostrzyły jego rysy i sposób bycia.

— Nie dostaję za to nawet kawaleczka chleba — powiedział. — Ale lubię mój fach i nie chcę wyjść z wprawy. To wszystko.

Nasada orlego nosa Gerbier'a była niezmiernie wąska. Dzięki temu oczy jego zdawały się być osadzone bardzo blisko siebie. Gdy Gerbier patrzył na kogoś uważnie, tak jak w tej chwili na Legrain'a, jego wieczny pół-śmieszek krzepł w surowej zmarzszce, i oczy jego zdawały się topnieć w jednym, czarnym płomieniu. Gerbier milczał. Legrain zachwiał się lekko w swych chodakach. Wtedy Gerbier powiedział łagodnie:

— Dowidzenia, towarzyszu.

Legrain obrócił się ku niemu tak gwałtownie, jakby go ktoś oparzył.

— Pan... pan... też jest komunistą... — wyjąkał.

— Nie, nie jestem komunistą — odpowiedział Gerbier.

I dodał, uśmiechając się:

— Ale pomimo to mogę mieć towarzyszy!

Poprawił ręcznik wokół bioder i wrócił do swej gimnastyki. Czerwony szynel Legrain'a oddalił się i rozplynał powoli w zadeszczonej perspektywie.

Popołudniu, gdy niebo rozjaśniło się trochę, Gerbier udał się na obchód obozu. Zajął mu to kilka godzin. Płaszczyna, na jakiej ciągnęło się miasto internowanych, była ogromna. Łatwo było spostrzec, że obóz rozbudowano bezplanowo, w miarę, jak rozkazy z Vichy kierowały na ten nagi szmat ziemi wznoszący ciągle tłum aresztowanych. Po środku wznosiło się niejako jądro, obóz, wybudowany dla jeńców niemieckich. Te budynki skonstruowane były przyzwoicie i solidnie. W najlepszych miejscach się biura administracji karnej. Dalej, jak okiem sięgnąć, ciągnęły się drewniane baraki, pokryte falistą blachą. Przypominało to strefy trędowatych, otaczające wielkie miasta. Trzeba było jeszcze miejsca, dużo, dużo miejsca. Dla cudzoziemców, dla nielegalnych handlarzy, dla masonów, dla Żydów, dla chłopów, którzy uciekali z przymusowych robót. Dla podejrzanych politycznie, dla podejrzanych o złe intencje, dla tych, którym nie podobał się rząd, dla tych, których wpływów na naród obawiano się. Dla oskarżonych bez żadnych dowodów i dla tych, którzy odsiedzieli już swą karę, a których jednakże jeszcze nie zwalniano. Dla tych, wreszcie, których sędziowie nie chcieli sądzić, ani karać i, którzy musieli cierpieć właśnie z powodu swej niewinności...

(D. e. n.)

Redakcja: Łódź, Piotrkowska 68, Administracja: Piotrkowska 70. Tel. red.: 130-46 i 144-18. Adm.: 222-22 i 256-37. Konto czek. Bank Spółem Nr 308 i PKO Łódź VII 4414

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godz. 12-13. Sekretarz Redakcji od 11-12-ej. Redakcja rękopisów nie zwraca. Honorujemy artykuły tylko z górnymi umówione. Redaktor: Artur Karaczewski. Wydawca: Wojewódzki Komitet PPS w Łodzi.

CENY OGŁOSZEŃ Drobne: za wyraz netto wy poza tekstem — 5 zł. Inne ogłoszenia: za milimetr — szpalte poza tekstem — 14, w tekście — 21. — W numerach niedzielnych i świątecznych — 50 procent drożej.

19. IX w Łodzi

WAZNE TELEFONY:

- Woj. Urząd Bezp. - tel. 252-72
Wojewódzka Kom. Milicji Obywatelskiej - tel. 250-07
Miejska Komenda Milicji Obywatelskiej - tel. 253-60
Pow. Urząd Bezp. - tel. 130-01
Kom. Pow. MO. - tel. 185-02
Pogot. Lekarskie PCK - tel. 117-11
Pogot. Ratunk. Miejskie - tel. 104-44
Pogot. Ratunk. Ujezp. - tel. 134-15
Straż pożarna - tel. 8
Biuro numerów - tel. 199-00
Redaktor Naczelny Kuriera Popul. i sekretariat - tel. 130-46
Sekretarz Redakcji - 144-18
Kierownik Administracji - 222-22
Dział ogłoszeń i Eksped. - 256-37
Dział prenumeraty - 268-95

DYZURY APTEK

Dzisiejszej nocy dużerują apteki: Wagnera (Piotrkowska 67), Rytyla (Kopernika 26), Kohna (Pl. Kościelnego 8), Hamburga (Główna 50), Groszkowskiego (11 Listopada 15), Raczynskiego (Katna 54).

TEATRY

PAŃSTWOWY TEATR WOJSKA POLSKIEGO

Dzisiaj i dni następnych „Wilki w noc” T. Rittnera. Ta komedia mistrza naszego realistycznego teatru ukazuje w ironicznym świetle zdarzenia dwóch światów usystematyzowanego, uporządkowanego rzekomo moralnego rodzinnego życia Prokuratora i cygańskiego nerwowego kroczącego na przelaj przestępstwa życia Zaneyty Dylskiej i Morwicza. Te dwie grupy łączą grzech młodości nieskalanego Prokuratora. Rolę Prokuratora gra Józef Węgrzyn. W pozostałych rolach: B. Bronowska, E. Łabuńska, W. Łuczycka, K. Pągowski i J. Świński.

TEATR POWSZECHNY TUR
Dzisiaj i dni następnych „Pan Jowialski”, ta jedna w literaturze polskiej komedia prezentuje mistrzostwo Fredry jako autora bajek, znawcy charakterystycznych przysłów polskich, którymi lśni postać Jowialskiego w punktach dialogu. Ten „benefis bajek” daje pole do popisu St. Grolickiemu, kreującemu niezwykłego starszaka. Sekundują mu: Zelwowski, Bogucki, Borowski, Pietraszkiewicz, Ordon, Dąbrowski, Tymowska, Rachwańska.

OSTATNIE 4 DNI!
TEATR „SYRENA” Traugutta 1
przebiegu najełniejszych numerów sezonu 1945/46 pt. „Skok przez rok” z udziałem Marii Bieleckiej, Stefi Górskiej, Stefani Grodzieńskiej, Ireny Malkiewicz, Henryki Stankiewiczówny, Zygmunta Chmielewskiego, Edwarda Dziewońskiego, Wacława Jankowskiego, Wacława Kucharskiego, Józefa Matuszewskiego, Kazimierza Pawłowskiego, Jerzego Pielskiego i Stefana Witasa. Pocz. przedst. o godz. 19.30. Kasa czynna od godz. 10 do 13 i od 16 (tel. 272-70). W środę dnia 25 b. m. premiera pt. „Bez żelaznej kurtyny”.

TEATR NA PIETERKU (Traugutta 1)
Dzisiaj i codziennie komedia B. Shaw’a „Poco daleko szukać” w wykonaniu Lidii Wysockiej i Zbyszka Sawana. Sprzedaż biletów od 10-14 i od 16-ej.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA”
Dzisiaj o godz. 19-ej piękna operetka F. Lehara „WESOŁA WDÓWKA”. Udział bierze cały zespół artystyczny. Chór — Balet i Wielka orkiestra „Lutni” pod dyr. W. Szczepańskiego i K. Skindera. Bilety wcześniej do nabycia w księgarni, ul. Piotrkowska 102-a, a od godz. 17-ej w kasie teatru.

OGNIKO METODYCZNE PRACY ŚWIETLICOWEJ
Podaje się do wiadomości aktywu świetlicowego, że przy Wydziale Świetlicowym TUR istnieje Ognisko Metodyczne Pracy Świetlicowej.

Od wszystkich pracowników świetlicowych będą wymagane daleko idące kwalifikacje. Ognisko Metodyczne Pracy Świetlicowej daje możliwość pogłębienia swojej wiedzy i nabycia wymaganych kwalifikacji. W dobrze zrozumiętym interesie własnym zapisujcie się na Ognisko Metodyczne Pracy Świetlicowej TUR w gmachu CRDK Piotrkowska 243, tel. 114-40 i 153-30. Ognisko czynne w poniedziałki od godz. 10-13.

RADIO

Program na czwartek, 19 września
W-wa: 6.00 Pieśń „Kiedy ranne...” 6.05 dziennik Łódź: 6.20 Program na dziś. Poznań: 6.25 gimnastyka. 6.35 muzyka. Kraków: 6.57 Sygnał czasu. 7.00 Muzyka poranna. W-wa: 7.30 powt. najważniejszych wiad. dziennika. 7.35 Muzyka. Łódź: 8.10 Rozmaitości. W-wa: 8.20 Informac. ogólnopolskie. 8.30 Przerwa. Łódź: 11.00 Muzyka z płyt. 11.05 Wiad. z miasta i prowincji. 11.10 Z życia woj. łódzkiego — Referat ob. St. Krysińskiego Naczeln. Wydz. Op. Społecznej Urzędu Wojewódzkiego. 11.20 Muzyka z płyt. 11.30 Skrzynka poszukiwania rodzin. Kraków: 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. W-wa: 12.05 dziennik. 12.35 koncert. 12.55 „5 minut poezji”. 13.00 „Na ziemiach odzyskanych”. 13.15 Z życia narodów słowiańskich. 13.25 Muzyka obiadowa. 14.00 audycja dla dzieci. 14.30 Reportaż. 14.40 Rezerwa. Łódź: 14.50 Muzyka z płyt. 15.05 Przegład teatralny w opr. Z. Ościenia. 15.15 Hiszpańskie pieśni klasyczne Fernando Obradorsa w wyk. S. Grabowskiej — sopran, W. Klimowiczowej — akomp. 15.35 Komunikat o konkursie amatorów muzyków. 15.45 Koncert reklamowy. W-wa: 16.00 dziennik. 16.30 Utwory fortep. L. Miklaszewskiego. Poznań: 16.55 Reportaż: „Laureaci miasta Poznania”. W-wa: 17.10 Mozaika muzyczna. 17.50 „Odbudujemy W-wę”. Łódź: 17.55 Aud. dla przedowników pracy: „Upominki muzyczne” — poświęcone robotnikom i prac. Państw. Zakład. Przem. Bawlnianego Nr. 1. Katowice: 18.10 Aud. literacka „Jan Brzoza”. Poznań: 18.30 Muzyka francuska. W-wa: 19.00 „Nauka przy głosniku”. Łódź w progr. ogólnopolski. 19.30 Aud. sl.-muzyczna w opr. K. Stromengera p. t. „Włoska komedia ludowa”. W-wa: 20.00 dziennik. 20.30 „Nasze pieśni”. Łódź w progr. ogólnopolski. 20.45 „Banasio-wa” słuchow. wg. M. Konopnickiej w opr. i reż. Z. Kopałka. W-wa: 21.10 Muzyka. 21.45 Kwadrans przy. Bydgoszcz: 22.00 „Pokrzywy nad Brdą”. Łódź: 22.15 Szkic lite-

racki W. Kwaskowskiej „Problem Warszawy na lekcjach języka polskiego”. 22.25 Przegł. wydawnictw w opr. Wł. Kamińskiego. 22.30 Koncert życzeń. W-wa: 23.00 Ostat. wiad. dziennika. 23.20 Progr. na jutro. Łódź: 23.30 Progr. na jutro, zakończ. aud. i hymn do 23.55.

POLACY Z ZAGRANICY DZIEKUJA POLSKIEMU ZARZĄDOWI POCZTOWEMU

Dr J. Jaworski, lekarz, członek b. Rady Narodowej w Londynie złożył imieniem znanych, przebywających w Anglii, podziękowanie pisemne na ręce Ministra Poczty i Telegrafów za sprawną działalność Polskiej Poczty przy doreczaniu paczek, przesyłanych z Anglii do Polski.

Ob. Wł. Wójcik, przebywający w Barrił pisze, że list lotniczy z Polski przyszedł do niego w lasy riograndeńskie w 2 tygodnie. Dotychczas listy takie szły znacznie dłużej, nawet z krajów komunikacyjnych bliższych — Anglii, Francji, a nawet USA.

Powyższy fakt jest przekonującym dowodem stopniowego polepszenia komunikacji pocztowej, a zwłaszcza lotniczej z krajami nawet bardzo odległymi.

NOWY ZNACZEK POCZTOWY LOTNICZY

Z dniem 10 września 46 r. wprowadza się do obiegu i sprzedaje pocztowy znaczek lotniczy wartości 25 zł.

Rysunek znaczka przedstawia samolot w locie nad Warszawą. U góry jest umieszczony napis „Poczta Lotnicza” u dołu „Polska”, w prawym zaś dolnym narożu „Warszawa”. Wartość znaczka „25 zł” jest podana w prawym górnym narożu pod napisem „Poczta Lotnicza”. Kolor znaczka zielony.

Znaczek ten służy przede wszystkim do uiszczania opłaty za przesyłki lotnicze.

WYSTAWA OBRAZÓW

Dnia 15 września 1946 r. została otwarta wystawa obrazów, Szczepana Andrejewskiego pt. „Ziemia i Ludzie Warty”. Wystawa obejmuje ponad 50 prac z ostatniego okresu twórczości artysty.

Repertuar kin łódzkich

Table with 2 columns: Theater name and address, and showtimes. Includes entries like POLONIA, TECZA, GDYNIA, STYLOWY, STYLLOWY, BALTYK, WISLA, ADRIA, WLOKNIARZ, HEL, TATRY, PRZEDWIOSNIE, WO NOŚĆ, ROMA, ZACHETA, BAJKA, ROBOTNIK, REKORD, M I Z A, OSWIATOWY OM. TUR, OSWIATOWE II.

Początek seansów: w dni powsze dnie o godz. 16. 18 i 20; w niedziele i święta o godz. 14, 16, 18 i 20. Kina: HEL, ADRIA i ROMA rozpoczynają seanse o pół godziny później, t. zn. w dni powszednie o godz. 16.30, 18.30 i 20.30, w niedziele i święta pierwszy seans o godz. 14.30. OSWIATOWY — 3 seanse dziennie: godz. 16, 18, 20. Początek seansów w kinie BALTYK w dni powszednie o godz. 10.30, 18.30 i 20.30, w niedziele i święta o godz. 12.30, 14.30, 18.30 i 20.30. Przedprzedaż biletów do kin „Rekord”, „Wolność” i „Roma” dla członków Związków Zawodowych (Zgłoszenia zbiorowe odbywa się w Radzie Zakładowej fabryki Gevera (Piotrkowska 295) od godz 10-13-ej. Celem uniknięcia natłoku prosimy o przychodzenie na wcześniejsze seanse. Uwaga. We wszystkich kinach w dniu premiery passe-partout oraz bilety bezpłatne i ulgowe — nieważne

OKREGOWA IZBA APTEKARSKA w ŁODZI
zwołuje na dzień 20 b. m. zebranie protestacyjne w związku z prowokacyjną mową Byrnesa. Zebranie odbędzie się w lokalu Izby, ul. Piotrkowska 50, o godz. 19.30. Obecność wszystkich członków obowiązkowa. Za Zarząd: Sekretarz: mgr. L. Czernek. Prezes: mgr. R. Słowiński.

Ubezpieczeniowcy odpowiadają

W odpowiedzi na awanturę mowę Sekretarza Stanu U. S. A. Byrnesa, wygłoszoną w Stuttgarcie, a zmierzającą do podważenia prawa Polski do Ziemi Odzyskanych stanowiących od setek lat nieustępliwą bastion polskości i słowiańszczyzny;

dla zadokumentowania równoczesnego wobec całego świata nierozważnego związku Ziemi Odzyskanych z całością Rzeczypospolitej, popartej krwią żołnierza polskiego w kampanii 1945 r., oraz krwią i potem naszych przodków walczących przez okres całych stuleci ze stałym i bezwzględny naporem krzyżactwa na wschód, a specjalnie celem dania odpowiedzi na „schumacherskie” interpretowanie uchwał Konferencji w Jałcie i Poczdamie — Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Instytucji Ubezpieczeń Społecznych R. P. zwołuje na dzień 21 i 22 września 1946 r. PLENARNE POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO do Wrocławia, w którym wezmą udział delegaci Oddziałów ze Śląska i Ziemi Odzyskanych.

Równocześnie Zarząd Główny Związku Zawodowego apeluje do wszystkich Zarządów Gminnych i Stowarzyszeń o zorganizowanie zebrań i zjazdów na Ziemiach Odzyskanych.

ELEKTROWNIA ŁÓDZKA przyjmie 2 inżynierów i 4 techników o dużym poziomie technicznym, obeznanym z ruchem centrali, z dostateczną znajomością czynnici, związanych z prowadzeniem kotłowni i maszynowni oraz znajomością materiałów, potrzebnych dla części mechanicznych. Zgłoszenia kierować należy pod adresem: Elektrownia Łódzka, Wydział Personalny, pokój Nr 25.

OGŁOSZENIA DROBNE

Lekarze

Dr med. B. GŁĘCZYŃSKI — starszy asystent Uniwersytetu Łódzkiego. specjalista chorób uszu, nosa i gardła Sienkiewicza 37, ordynuje od 8-10 i 3-7-ej popoł. Tel. 266-01.

Dr med. KUDREWICZ ZYGMUNT specjalista chorób wenerycznych i skórnych. Piotrkowska Nr 108. Przyjmuje od 3-11 i od 4-7. -2027

Dr REICHER, specjalista chorób skórnych i wenerycznych, Łódź, Południowa 26, tel. 191-23, powrócił i przyjmuje od godz. 2-5. -1446

Dr KOWALSKI MIECZYŚLAW specjalista chorób wenerycznych i skórnych przyjmuje od 8-10 i 4-7 Al. 1 Maja 3

Dr med. ŻURAKOWSKI. Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Piotrkowska 33, godz. 12-1 i 3-5. -3196

Dr RATAJ-ZURAKOWSKA. Specjalistka chorób skórnych, wenerycznych u kobiet, kosmetyka lekarska, Piotrkowska 33, godz. 12-1 i 3-5. -3197

Dr med. MARKIEWICZ Gustaw specjalista chorób skórnych i wenerycznych Piotrkowska 109, m. 6, II piętro Tel 138-52 -929

Dr. JADWIGA SZUSTROWA, choroby płuc, Łódź, ul. Włoczańska Nr 197 m. 1 wznawia przyjęcia od godz. 17 do 19-ej. -1938

Dr J. VOGEL ze Lwowa, specjalista chorób kobiecych i akuszerii. Przyjmuje ul. Narutowicza 4. Tel. 260-92

LEKARZ STOMATOLOG Aljeja Barakowska z Warszawy — leczenie jamy ustnej i zębów. Pracownia zębów sztucznych. Andrzeja 2. -939

Dr DOBROWOLSKI specjalista chorób nerwowych i seksualnych powrócił i przyjmuje od 3-5. Kopernika 6 m. 3, tel. 186-00.

Dr med. MIRSKI IGNACY z Warszawy, specjalista chorób kobiecych i akuszerii, ul. Żeromskiego Nr 37, tel. 257-23, przyjmuje 4-7.

LECZNICA — PRZYCHODNIA ul. Piotrkowska 3. Porady lekarzy-specjalistów. Przyjęcia 10-19. -3233

Kupno i sprzedaż

POKOST malarzki (Intany), pokost podłogowy, pokost sztuczny, poleca Wytwórnia Chemiczna „Utron” Łódź, Południowa 73/80, tel. 138-19

MERET wszelkiego rodzaju kupuje i sprzedaje. Stolarnia, Krasickiego 3 (Wagnera) przy Rzgowskiej. -3213

ZEGARKI - BIŻUTERIA, kupno — sprzedaż. B. Kowalski, Łódź, Piotrkowska 3. -3219

MASYNE „SINGERA” — gabinetową do szycia, sprzedam. Ul. St. Jaracza 82, m. 10, V p. -3228

SAMOCHOÓ osobowy w dobrym stanie sprzedam, ul. Gdańska 134, Czerwiński. -3231

KUPIE RADIO w dobrym stanie. Zgłoszenia do Administracji pod „Radio”. -3234

Zaofiarowanie pracy

POTRZEBNY zdolny czeladnik krawiecki, podręczny i chłopiec do praktyki, ul. Pomorska 37 a, m. 6, II p. -3225

POSZUKUJEMY kalkulatora warsztatowego, obeznanego z robotami blacharskimi. Zgłoszenia: P. P. Film Polski, Dział Fabrykacji, Plac Wolności 2. -3230

Zagubione dokumenty

UNIEWAŻNIAM zagubioną palcówkę na nazwisko Czandrak Mieczysław, ul. Aleje Kościuski 32. — Łaskawego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. -3214

UNIEWAŻNIAM skradzioną książeczkę wojskową, kartę rejestracyjną RKU—Łódź, dowód tożsamości na nazwisko Gałazka Wacław ul. Pilsudskiego 49 oraz kartę rejestracyjną na 1946 rok (handel papierosami) na nazwisko Byczkowski Władysław. Znalazcę proszę o zwrot dokumentów za wynagrodzeniem. -3218

UNIEWAŻNIAM zagubioną legitymację partyjną, wydaną przez W. K. R. PPS na nazwisko Bogusz Olga, Łódź. -3221

UNIEWAŻNIAM zagubione kartki żywnościowe: 2 kartki I Kat., I R, 1 dodat. „Dz.” na nazwisko Weclawski Wacław, ul. Lipowa 57, m. 16. -3224

UNIEWAŻNIAM skradziony opis mienia na nazwisko Krupczyński Stanisław. -3226

UNIEWAŻNIAM zagubione świadectwo ze złożenia egzaminu kowalskiego na nazwisko Rzepecki Franciszek, Łódź, ul. Przędzalniana 21. — Łaskawego znalazcę proszę o zwrot dokumentu. -3227

UNIEWAŻNIAM zagubioną legitymację członkowską Społecznej Spółdzielni Pracowników Miejskich Nr 239 na nazwisko Dzierżbicki Józef, ul. Pograniczna 7. -3229

UNIEWAŻNIAM zagubiony dowód tożsamości, patent na galanterię (rynkową), kartę rowerową, zaświadczenie i kwity pożyczkowe na nazwisko Zubrzak Henryk, Łowicz, Kilińskiego 6. -3232